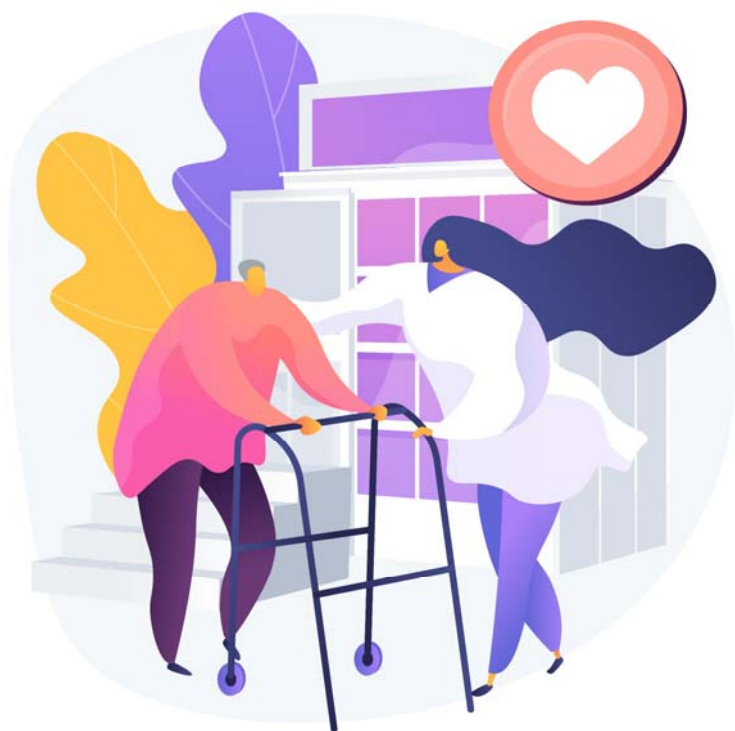

Temari

Personal de residències

Adaptació a lectura fàcil:

FA-CT-LI-TO

El Servicio de
Accesibilidad
Cognitiva de:

Plena
inclusión
Comunidad
Valenciana

Validació de textos:

Paula Rodríguez

Mauricio Palomar

Luis José Pérez

MayKa Gallego

© Logo europeo de lectura fácil: Inclusion Europe.

Más información en

<https://www.inclusion-europe.eu/easy-to-read/>

La Lectura Fàcil és una manera de fer comprensibles els textos.

Explica la informació de manera més senzilla
perquè totes les persones puguen entendre-la.

Sobretot, les persones que tenen algunes dificultats
de comprensió lectora.

Índex

Tema 1. La Comunitat Valenciana.

Territori, habitants i treball.

1. Territori que ocupa la Comunitat Valenciana.
2. Com són els habitants de la Comunitat Valenciana.
3. Treballs en la Comunitat Valenciana.

Tema 2. La Comunitat Valenciana.

Història, cultura i tradicions.

1. Història de la Comunitat Valenciana.
2. Cultura i tradicions.
3. L'idioma.

Tema 3. Organització territorial i Administració.

1. L'Estat i les seues institucions.
2. Organització dels territoris.
3. El funcionament de l'Administració.

Tema 4. L'Administració de la Generalitat Valenciana.

1. La Generalitat Valenciana.
2. Les institucions de la Generalitat Valenciana.
3. Altres institucions de la Generalitat Valenciana.
4. Organització de l'Administració.
de la Generalitat Valenciana.
5. El personal de l'Administració
de la Generalitat Valenciana.

Tema 5. Neteja general i desinfecció.

1. Neteja general i desinfecció.
2. Símbols de les etiquetes dels productes.
3. Maneig, conservació i emmagatzematge dels productes de neteja

Tema 6. Condicionament d'habitacions.

1. Condicionament d'habitacions.
2. Neteja i desinfecció de les instal·lacions.

Tema 7. Tractament de la roba.

1. Introducció.
2. Tractament de la roba.
3. Llavar i planxar la roba.
4. Organització i identificació de la roba.

Tema 8. Preparació i atenció de menjadors.

1. Introducció
2. Preparació i atenció de menjadors.
Servei de menjador i retirada del menjar.

Tema 9. Igualtat.

1. La igualtat de totes les persones.
2. La igualtat entre homes i dones.
3. La igualtat en les Administracions.

1. La Comunitat Valenciana

Territori, habitants i treball

La Comunitat Valenciana

Territori, habitants i treball

Índex

1. Territori que ocupa la Comunitat Valenciana
2. Com són els habitants de la Comunitat Valenciana
3. Treballs en la Comunitat Valenciana

1. Territori de la Comunitat Valenciana

La Comunitat Valenciana té forma allargada de nord a sud.

Està en la zona est d'Espanya.

Està envoltada per altres comunitats autònomes i territoris:

- Al nord està Catalunya.
- Al sud està Múrcia.
- A l'oest està Castella La Manxa i Aragó.
- A l'est està el mar Mediterrani.

El Racó d'Ademús és una comarca valenciana situada entre les províncies de Terol i Conca..

La Comunitat Valenciana té tres províncies:

Castelló, València i Alacant.

La ciutat d'Alacant és la capital de la província d'Alacant.

La ciutat de Castelló és la capital de la província de Castelló.

La ciutat de València és la capital de la província de València.

Tipus de territori a la Comunitat Valenciana

A la Comunitat Valenciana hi ha muntanyes, territoris plans i costa.

Hi ha 2 grups grans de muntanyes:

- Al nord la cadena ibèrica des de Morella al riu Xúquer.
- Al sud la cadena Bètica.

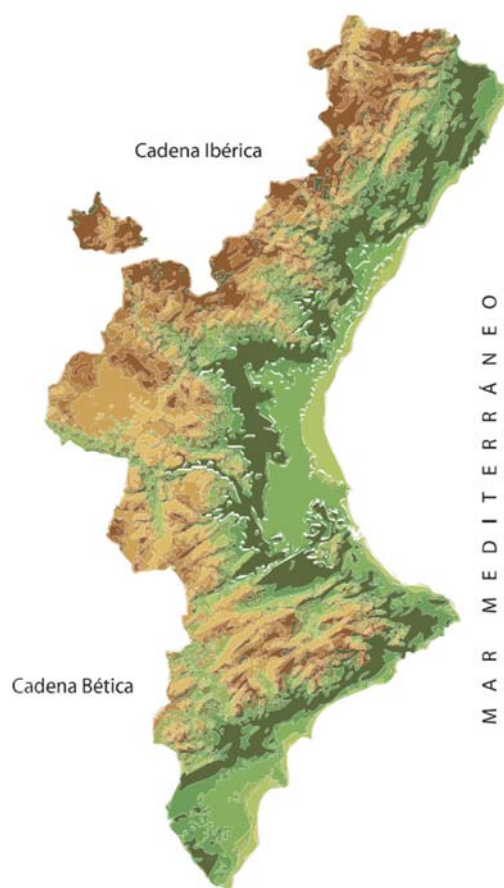
Les planures són terres més xicotetes que les muntanyes i són molt bones per a l'agricultura.

El territori pla es crea pel pas dels rius. I pels materials que han anat pels rius durant molts anys.

Les costes són de roques i d'arena.

La Comunitat Valenciana també té illes:

- Les illes Columbretes són 4 illes que formen un parc natural. Estan en el mar davant del cap d'Oropesa que és a la província de Castelló.
- L'Illa de Tabarca. En aquesta illa viuen persones i és molt turística. L'illa de Tabarca està davant del cap de Santa Pola a Alacant.

L'oratge en la Comunitat Valenciana.

La Comunitat Valenciana té un clima mediterrani.

El clima és l'oratge que fa.

El clima mediterrani té temperatures altes a l'estiu

i temperatures suaus a l'hivern.

El mar Mediterrani està al costat de la Comunitat Valenciana.

Per això les temperatures són suaus,

ni molt altes ni molt baixes.

El mar és el responsable dels canvis de temps.

Sol ploure a la tardor i a la primavera.

I plou menys a l'estiu i hivern.

L'aigua.

En la Comunitat Valenciana hi ha rius, **embassaments** i **aiguamolls**.

Els rius són curts i amb poca aigua.

Tots acaben en el Mediterrani.

Solen portar més aigua a la tardor i primavera

perquè hi ha pluges **torrencials**.

Quasi tota l'aigua que usem i bevem

ve de la pluja.

Els rius que més aigua porten són:

- Xúquer
- Segura
- Túria
- Millars

En els **embassaments** es guarda l'aigua de les fortes pluges de la tardor i la primavera.

Els **aiguamolls** són zones planes que s'omplin d'aigua tot o quasi. tot l'any

Torrencials: és quan plou molt i hi ha perill d'inundacions.

Els embassaments guarden l'aigua de les fortes pluges de la tardor i la primavera.

Alliberen l'aigua a l'hivern i estiu quan plou menys.

Impedeixen que quan els rius porten molta aigua inunden la terra.

Els embassaments creen electricitat amb la força de l'aigua.

En la Comunitat Valenciana hi ha molts aiguamolls.

Els aiguamolls són zones planes

que s'omplin d'aigua tot o quasi tot l'any.

Quasi tots els aiguamolls estan separats del mar per una barrera d'arena amb obertures en la costa.

Molts ocells aquàtics i molts peixos

viuen en els aiguamolls.

Pluges i inundacions.

Les inundacions són el risc de la naturalesa més freqüent i perillós.

Les inundacions ocorren quan les pluges són molt fortes i en poc de temps.

Les pluges molt fortes són temporals que venen del Mediterrani i es diuen gota freda.

Les inundacions poden provocar danys enormes.

2 de cada 3 persones de la Comunitat Valenciana viuen en zones que s'inunden si plou molt.

Les plantes.

Les plantes típiques de la Comunitat Valenciana són el pi i la **carrasca**.

Els cultius han substituït a moltes plantes naturals.

La **carrasca** és un arbre.

2. Habitants de la Comunitat Valenciana

La Comunitat Valenciana és una de les Comunitats autònomes amb més habitants d'Espanya.

Quasi 5 milions de persones viuen a la Comunitat Valenciana.

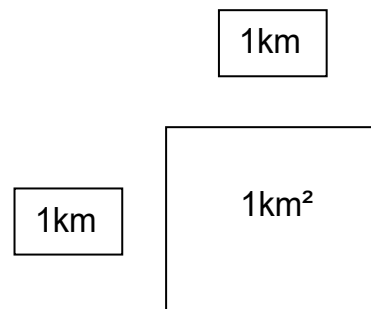
Això és 1 de cada 10 persones espanyoles.

La densitat de població.

La densitat de població mesura el nombre de persones que viuen en un quilòmetre quadrat.

Un quilòmetre quadrat és l'espai d'1 quilòmetre de llarg per un quilòmetre d'ample.

S'escriu km^2 .

La densitat de població de la Comunitat Valenciana és de 220 habitants per Quilòmetre quadrat.

I a Espanya és de 90 habitants per Quilòmetre quadrat.

La densitat de població no és la mateixa en totes les zones d'Espanya.

En les zones de costa hi ha més densitat de població que en les zones d'interior.

És a dir, que en les zones de costa viu més gent que en les zones de l'interior d'Espanya.

3. Treball a la Comunitat Valenciana

La població de la Comunitat Valenciana treballa en diferents activitats.

Aquestes activitats es diuen sectors productius.

Els sectors productius són agrícoles, industrials o de serveis.

Sector agrícola.

Poques persones treballen en l' agricultura a la Comunitat Valenciana.

Hi ha 2 tipus d'agricultura:

- Agricultura de secà.
Són cultius que necessiten poca aigua.
Sobretot, es cultiven en zones d'interior.

Els cultius de secà són la vinya,
l'ametler, l'olivera i els cereals.

- Agricultura de regadiu.
Són cultius que necessiten bastant aigua.
Sobretot, es cultiven en zones de costa.
Els cultius de regadiu són els cítrics
com la taronja o la llima.
També les fruites, les hortalisses i l'arròs.

La Comunitat Valenciana és la major productora
de taronges, mandarines i llimes de la Unió Europea.

Sector industrial.

Les indústries més importants són:

- Indústria agroalimentària.
Per exemple, els aliments en llandes,
torrons, gelats, begudes i altres semblants.
- Indústria química.
Per exemple, empreses de plàstics,
pintures, abonaments i altres semblants.
- Indústries de productes minerals no metàl·lics.
Com, per exemple, rajoles, ceràmica,
ciment i altres semblants.
- Mitjans de transport.
Empreses de cotxes, camions,
locomotores i altres semblants.

Sector serveis.

Es diu sector serveis perquè no es fabriquen coses.

El sector serveis està format pel comerç,
l'oci, els transports, l'educació, la sanitat i altres.

En aquest sector treballa la majoria de la població
de la Comunitat Valenciana.

I dins del sector serveis on més gent treballa
és en turisme.

Hi ha altres activitats com la pesca,
la ramaderia i la mineria.

Però en aquests treballs, treballa molt poca gent.

2. La Comunitat Valenciana

Història, cultura i tradicions

La Comunitat Valenciana

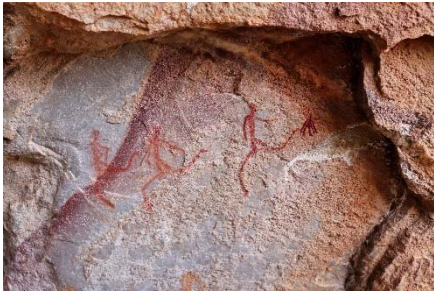
Història, cultura i tradicions

Índex

1. Història de la Comunitat Valenciana
2. Cultura i tradicions
3. L'idioma

1. Història de la Comunitat Valenciana

Els primers habitants.

Les primeres persones que visqueren en la Comunitat Valenciana són de la prehistòria. Ho sabem per les pintures rupestres.

Les pintures rupestres són dibuixos pintats en les coves que representen activitats del dia a dia. Per exemple, homes i dones ballant, lluitant, recollint mel o caçant animals salvatges.

En la Comunitat Valenciana hi ha moltes pintures rupestres. Aquestes pintures són tan importants que són reconegudes com a Patrimoni de la Humanitat.

El poble iber.

El poble iber és el més antic de la Comunitat Valenciana. Els seus habitants es dedicaven a l'agricultura i la ramaderia. També eren artistes de l'escultura i la ceràmica pintada.

Per exemple, la Dama d'Elx i el Guerrer de Moixent són escultures importants d'aquesta època.

Tenien un abecedari diferent del nostre,
Per això, no coneixem la seua llengua oral.

El poble romà.

El poble romà va ser molt important
per a la cultura valenciana.

Els romans van construir les primeres carreteres.

També van cultivar els primers cereals
com l'olivera, l'**espart** o el **lli**.

I van portar l'oli, la pesca,
la ceràmica i moltes eines agrícoles.

Espart: és una planta i les seues fulles s'utilitzen per a fabricar moltes coses, com per exemple paper, cordes o cistelles.

Lli: és una planta que s'utilitza per a fabricar fil i teles.

L'idioma dels romans era el llatí.

El valencià i el castellà ve del llatí.

Els romans van posar molts noms
a ciutats valencianes.

Per exemple, el nom de València.

El poble musulmà.

Els musulmans van viure durant 500 anys
en la Comunitat Valenciana.

Quan Jaume primer que era cristià
va conquerir València, molta gent
va continuar sent musulmana.

Molts noms de poblacions
són de l'època musulmana.

També molts castells
i el sistema de regs de l'agricultura.

En aquesta època eren molt importants:

- Els cultius d'arròs, taronges, sucre de canya i morera.
- L'artesania.
- Les indústries de tela i de paper.

Conquesta de Jaume I.

Jaume primer era el rei de la Corona d'Aragó.

En 1232 Jaume primer va començar la guerra per a conquerir els territoris de València i Mallorca que eren musulmans.

La conquesta de la ciutat de València va acabar l'any 1238.

Per això, el dia 9 d'octubre se celebra el naixement del Regne de València.

Ara el Regne de València és la Comunitat Valenciana.

Per això, el 9 d'octubre és el dia de la Comunitat Valenciana.

Després Jaume primer va crear les institucions i les normes per a cada regne.

El regne de València es va unir a la Corona d'Aragó.

Per això, València i Aragó tenien el mateix rei.

València es va convertir en un regne propi amb:

- Les seues pròpies lleis que s'anomenaven els Furs de València.
- Les Corts Valencianes que eren el seu govern.
- La seua pròpia moneda.

Els Reis Catòlics.

Els Reis Catòlics es deien Isabel i Ferran.

Isabel era reina de Castella

i Fernando era rei d'Aragó.

Molts regnes de la Corona d'Aragó

van continuar amb les seues pròpies lleis i institucions.

Com, per exemple, el regne de València.

Els regnes de Castella i Aragó

es van unir en la Corona espanyola

quan Isabel i Ferran es van casar

La Guerra de Successió.

El rei d'Espanya Carles segon va morir en 1700

i no tenia fills.

Aleshores va començar una guerra

per a veure qui era el seu **hereu**.

D'una banda, el net del rei de França

Felip de Borbó volia ser rei.

D'altra banda, l'arxiduc Carles d'Àustria

també volia ser rei.

Els regnes de la Corona d'Aragó

feien costat a Carles d'Àustria

perquè Carles els va oferir respectar

les seues lleis tradicionals.

Aquestes lleis es deien furs.

Hereu: persona que es quedarà l'herència del rei, les propietats i serà el nou rei.

Però l'exèrcit de Felip de Borbó va guanyar a l'exèrcit de Carles d'Àustria en la Batalla d'Almansa el 25 d'abril de 1707. Aleshores van desaparèixer els furs i les administracions pròpies d'aquests regnes.

La València moderna.

València comença el seu desenvolupament industrial durant els segles 19 i 20.

- La creació de ports, carreteres i el ferrocarril canviaren les comunicacions.
- Els cultius de taronges, llimones, mandarines i arròs fan més moderna l'agricultura valenciana. I aquests aliments començaren a vendre's fora de la Comunitat Valenciana.
- En les fàbriques i en les tendes hi ha més treball que en el camp.

Quan s'aprova la Constitució en 1978 es creen les 17 autonomies de l'Estat espanyol.

La comunitat autònoma valenciana naix en 1982 quan s'aprova el seu Estatut d'Autonomia.

2. Cultura i tradicions

Les festes.

El foc apareix en quasi totes les festes valencianes:

- Falles.
- Fogueres de Sant Joan.
- Festes de Moros i Cristians.
- Correfocs.
- Fogueres de Sant Antoni.

La cuina.

La cuina valenciana té plats molt diferents segons la zona.

Encara que l'arròs és el producte més important en la cuina valenciana.

Per exemple, la paella es fa amb arròs.

La paella és el plat valencià més famós en tot el món.

La música.

La música és l'art principal de la Comunitat Valenciana.

Hi ha moltes societats musicals

i molts pobles amb bandes de música.

La música popular valenciana més important és el cant d'estil i les albaades.

Són músiques tradicionals valencianes.

El cant d'estil és únic en el món.

Una persona que es diu versador s'inventa uns versos i li'ls diu a un cantant.

En el mateix moment, el cantant canta els versos.

El tabalet i la dolçaina són els instruments de les albaades.

3. L'idioma

En Espanya hi ha 4 llengües:

- El castellà
- El català
- L'eusquera
- El gallec

La Constitució diu que el castellà és la llengua oficial de tota Espanya.

L'Estatut de la Comunitat Valenciana diu que en la Comunitat Valenciana hi ha 2 llengües oficials:

- El valencià que és propi de la Comunitat Valenciana.
- El castellà que és de tota Espanya.

Ús del valencià.

El valencià es pot utilitzar per a tot
en la Comunitat Valenciana.

La cultura valenciana necessita la llengua valenciana.

El valencià es va començar a acceptar
en les **Administracions públiques** a partir de 1983.

Utilitzar el valencià en l'Administració
és una obligació de la Generalitat Valenciana.

I necessites saber-lo per a treballar en l'Administració.

A més, et serveix per a tindre més cultura
i saber les diferències d'idioma.

Administració és el conjunt d'òrgans administratius que fan uns treballs per a satisfer les necessitats dels ciutadans, organitzacions i institucions. Per exemple, quan ens posem malalts acudim a l'administració sanitària; és a dir, a un hospital.

3. Organització territorial i Administració

Organització territorial i Administració

Índex

1. L'Estat i les seues institucions
2. Organització dels territoris
3. El funcionament de l'Administració

1. L'Estat i les seues institucions

La Constitució és la llei més important d'Espanya.

Els espanyols i espanyoles van votar la Constitució l'any 1978.

La Constitució ens diu quines són les institucions més importants de l'Estat espanyol:

- La Corona.
- El Govern d'Espanya.
- Les Comunitats Autònomes.
- Les Corts.

La Constitució també ens diu els drets i els deures de la ciutadania.

L'Estat i les seues institucions bàsiques.

L'Estat espanyol és una **monarquia parlamentària** amb un Rei o Reina com a Cap de l'Estat.

La ciutadania elegix als seus representants en les eleccions generals.

Aquests representants són:

- Els diputats i diputades que es reuneixen en el Congrés.
- Els senadors i senadores que es reuneixen en el Senat.

Les Corts Generals són el Congrés i el Senat junts.

El Congrés elegix al President o Presidenta del Govern.

El President elegix als ministres i les ministres per a fer el Govern.

Monarquia parlamentària

és una forma de govern en què n'hi ha un rei i un president del govern amb ministres que controlen el que es fa.

2. Organització dels territoris

La Constitució indica les organitzacions que controlen les Comunitats Autònomes i l'**Administració** local.

Hi ha 3 nivells d'organitzacions segons el territori de l'Estat espanyol que controlen:

1- L'Estat.

Té competències sobre tota Espanya.

Les competències són la capacitat de fer lleis i organitzar diferents assumptes.

2- Les Comunitats autònomes.

A Espanya hi ha 17 Comunitats autònomes.

La Comunitat Valenciana és una d'elles.

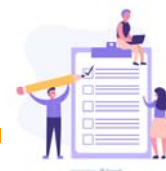
Cada Comunitat autònoma té les seues pròpies lleis.

Una Comunitat autònoma no pot fer una llei per a una altra Comunitat autònoma.

Per exemple, el Consell de la Generalitat dirigeix l'Administració de la Generalitat Valenciana.

Però no pot dirigir la de Múrcia o Andalusia.

Administració és el conjunt d'òrgans administratius que fan uns treballs per a satisfer les necessitats dels ciutadans, organitzacions i institucions. Per exemple, quan ens posem malalts acudim a l'administració sanitària; és a dir, a un hospital.

3- L'Administració local.

Les Administracions locals són els municipis i províncies.

Els municipis són els pobles i ciutats.

Espanya té molts municipis.

L'Ajuntament governa cada municipi.

Per exemple, L'Ajuntament de Torrent dirigeix l'Administració local de Torrent

i no d'Alcàsser, encara que està al costat.

Les províncies de la Comunitat Valenciana són Castelló, València i Alacant.

La Diputació provincial és qui governa les Províncies.

L'Estat, les Comunitats autònomes
i les Administracions locals
necessiten una organització de persones
per a posar en marxa lleis
i atendre la ciutadania.
Aquesta organització de persones
són les Administracions.

3. Funcionament de l'Administració

Òrgan Administratiu.

Un òrgan administratiu és el grup de persones que fa el treball concret d'una **Administració**.
Les decisions legals s'apliquen de diferents maneres per a la ciutadania, les organitzacions o les institucions.

Per exemple:

Una xiqueta ha d'entrar en un col·legi del seu barri.

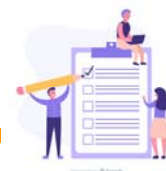
El Col·legi el tria la Conselleria d'educació que és un òrgan administratiu.

Les classes les donen en un col·legi que és un altre òrgan administratiu.

Un inspector escolar vigila les classes.

L'inspector és un altre òrgan administratiu.

Administració és el conjunt d'òrgans administratius que fan uns treballs per a satisfer les necessitats dels ciutadans, organitzacions i institucions.
Per exemple, quan ens posem malalts acudim a l'administració sanitària; és a dir, a un hospital.

Els procediments.

L'Administració està molt ben organitzada per a atendre bé la ciutadania.

Per a fer qualsevol treball ha de seguir un procediment.

Un procediment és la manera d'organitzar el treball seguint uns passos concrets.

El procediment sempre es fa de la mateixa manera.

Regles de funcionament de l'Administració.

Les principals regles per al funcionament de l'Administració són:

- Fer les coses de manera justa i clara.
- Pensar en què és el millor per a totes les persones.
Açò són els interessos generals.
- Complir amb tot el necessari per a actuar bé.

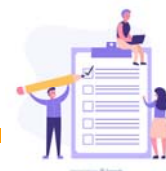
Principis de l'Administració.

La Constitució diu quins són els principis de l'Administració.

Els principis diuen com ha d'actuar l'Administració.

Aquests principis són:

- Eficàcia.
Significa que les administracions públiques han d'actuar de manera correcta i ràpida.
Per exemple, un ciutadà demana una pensió.
I el ciutadà té dret a que ho solucionen de la manera més ràpida possible.

- Jerarquia.
Els diferents òrgans i persones de l'Administració s'organitzen repartint les responsabilitats i les decisions.
Unes persones decideixen més coses que unes altres.
Cada persona treballa segons el càrrec que té i segueix les instruccions dels seus superiors.

- Descentralització i desconcentració.
Això significa que les Administracions grans es divideixen en òrgans més xicotets per a fer millor les seues funcions i per a arribar millor a les necessitats de la ciutadania.

- Coordinació.
Els diferents òrgans i persones de l'Administració han de posar-se d'acord.
Han de fer les coses de manera organitzada i conjunta com si foren una sola Administració.

- Legalitat.
L'Administració ha d'actuar segons el que diuen les Lleis i la Constitució.

4. L'Administració de la Generalitat Valenciana

L'Administració de la Generalitat Valenciana

Índex

1. La Generalitat Valenciana.
2. Les institucions de la Generalitat Valenciana.
3. Altres institucions de la Generalitat Valenciana.
4. Organització de l'Administració
de la Generalitat Valenciana.
5. El personal de l'Administració
de la Generalitat Valenciana.

1. La Generalitat Valenciana

A Espanya hi ha 17 Comunitats Autònomes.

La Comunitat Autònoma Valenciana és una d'elles.

La Generalitat Valenciana són les institucions que formen el govern de la Comunitat Valenciana. Per exemple, les Corts, el President i el Consell

Altres institucions de la Comunitat Valenciana són:

- La sindicatura de Comptes
- El Síndic de Greuges
- El Consell Valencià de Cultura
- L'Acadèmia Valenciana de la Llengua
- El Consell Jurídic Consultiu
- El Comité Econòmic i Social

L'Estatut d'Autonomia.

L'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana és la norma més important de la Comunitat Autònoma.

L'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana va ser aprovat per la Llei orgànica 5/1982 d'1 de juliol.

L'Estatut defineix:

- Quin és el territori de la Comunitat Valenciana.
- Qui són els valencians i valencianes.
- Quina és la seua bandera.
- Quins són els idiomes oficials.
- Quines són les institucions més importants.

2. Les institucions de la Generalitat Valenciana

Les Corts Valencianes.

Les Corts Valencianes s'encarreguen de fer les lleis i les normes que afecten a totes les persones de la Comunitat Valenciana.

Les Corts tenen **autonomia** i estan a València en l'edifici del Palau dels Borja.

Encara que poden fer reunions en altres llocs de la Comunitat Valenciana.

Les Corts estan formades per 99 diputats o diputades o més.

Els ciutadans de la Comunitat Valenciana elegeixen als diputats i diputades en les eleccions autonòmiques.

Els diputats i diputades han de viure en la Comunitat Valenciana i un partit polític els ha de triar.

L'autonomia és la capacitat que té una persona o un grup de persones per a actuar per elles mateixes sense dependre de res o ningú

La Presidència de la Generalitat.

Les Corts Valencianes trien al President o Presidenta de la Generalitat entre els seus membres.

El President és nomenat pel Rei.

Els Grups parlamentaris de Les Corts que són els partits polítics, presenten candidats per a president o presidenta i els membres de Les Corts fan una votació.

El que més vots rep és elegit President o Presidenta

El Consell.

El Consell és el govern de la Generalitat i dirigeix l'Administració.

El Consell està compost pel President i els Consellers que són els membres del Consell.

3. Altres institucions de la Generalitat Valenciana

La Sindicatura de Greuges.

És la institució que defensa els drets i llibertats dels valencians i valencianes.

Atén les queixes de la ciutadania sobre el funcionament de les Administracions valencianes.

La Sindicatura de Comptes.

És la institució que controla el pressupost i els comptes de la Generalitat Valenciana. I totes les **activitats financeres** que es fan en tot el sector públic valencià.

Les activitats financeres

són tot el que té a veure amb els diners, les despeses, els ingressos, els pressupostos.

El Consell Valencià de Cultura.

És la institució que aconsella a les institucions públiques, sobretot, amb allò relacionat amb la cultura valenciana. Per exemple, el teatre, el cinema, els monuments.

L'Acadèmia Valenciana de la Llengua.

És la institució encarregada de les normes d'ús de la llengua valenciana.

Totes les administracions públiques valencianes han de complir aquestes **normes lingüístiques**.

Les **normes lingüístiques** són les normes que diuen com s'ha d'usar una llengua en concret.

El Comité Econòmic i Social.

És la institució que consulta el Consell per a temes econòmics, d'ocupació i sociolaborals, relacionats amb la societat i amb l'ocupació.

El Consell Jurídic Consultiu.

És la institució que consulta el Consell per als temes de lleis.

4. Organització de l'Administració de la Generalitat Valenciana

L'Administració de la Generalitat està dividida en molts òrgans i institucions que s'encarreguen de diferents temes.

Per exemple, les Conselleries.

Hi ha Conselleries d'Educació o de Turisme.

L'Administració es divideix en molts òrgans diferents perquè hi ha moltes necessitats diferents.

Per exemple, que els xiquets i xiquetes vagen al col·legi.

O que les persones malaltes es curen als hospitals.

Cada òrgan de l'Administració s'encarrega d'una activitat.

Per exemple, la Conselleria d'Educació decideix sobre Educació.

I la Conselleria de Sanitat decideix sobre els temes de salut i hospitals.

La persona que dirigeix una Conselleria es diu Conseller o Consellera.

Les Direccions Generals són els òrgans administratius per davall de les Conselleries.

En cada conselleria hi ha serveis centrals i serveis territorials.

Els serveis centrals estan a València capital.

Els serveis territorials estan a Alacant, Castelló i València.

5. El personal de l'Administració de la Generalitat

L'any 2015, es publica el Reial decret legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el **text refós** de la Llei de l'Estatut Bàsic de l'Empleat públic, que està **en vigor**.

Un **text refós** arreplega diverses lleis que parlen del mateix tema.

En vigor és quan una llei està en marxa, activa.

L'Estatut Bàsic de l'Empleat públic estableix unes normes comunes per a les administracions públiques.

Després cada Comunitat Autònoma ha desenvolupat les seues lleis sobre l'ocupació i sobre els empleats i empleades públics.

A la Comunitat Valenciana es va aprovar la Llei 4 de l'any 2021 de la Funció Pública Valenciana.

Aquesta llei estableix la classificació dels empleats i empleades públiques:

- Personal funcionari de carrera.
- Personal funcionari interí.
- Personal laboral fix, per temps indefinit o temporal.
- Personal eventual.

I segons el tipus d'organisme:

Personal de la Generalitat, de l'Administració local i altres

Personal funcionari de carrera.

Són persones que han sigut nomenades de manera oficial i estan vinculades a l'Administració per una **relació estatutària** de manera permanent.

Relació estatutària és el tipus de relació jurídica que el treballador té amb l'Administració.

Personal funcionari interí.

És personal que es nomena per raons de necessitat i urgència per a fer funcions pròpies del personal funcionari. No tenen un lloc fix.

Personal laboral fixe, per temps indefinit o temporal.

Personal laboral fixe és qualsevol treballador o treballadora que té un contracte per escrit d'acord amb la llei laboral, signat amb l'Administració Pública i pel qual cobra uns diners.

Personal eventual.

És personal que és nomenat, però no té caràcter permanent. Fan funcions de consulta i són càrrecs de confiança.

El personal eventual es nomena i es **cessa** de manera lliure.

El personal eventual sempre cessa quan cessa l'autoritat per a la qual està treballant. Tindre un càrrec eventual no suposa mèrits per a accedir o ingressar en l'Administració.

Cessar és deixar un càrrec, deixar un treball.

La majoria del personal que treballa per a la Generalitat és personal funcionari.

Es trien a través d'exàmens anomenats oposicions.

En les oposicions s'examinen els coneixements necessaris per a treballs concrets.

Els empleats públics i empleades públiques es divideixen en:

- Grups i subgrups.
- Cossos.
- Escales.
- Agrupacions professionals funcionaries.

Grups i subgrups.

El personal es divideix en grups i subgrups segons:

- La formació i títols necessaris.
- La responsabilitat del treball.
- Els exàmens d'oposició.

Grup A.

Es divideix en 2 subgrups: A1 i A2.

Per a treballar en aquest grup és necessari tindre un títol universitari.

Grup B.

Per a treballar en aquest grup és necessari tindre un títol de Tècnic Superior de Formació Professional.

Grup C.

Es divideix en dos subgrups: C1 i C2.

Per a treballar en el Grup C1 és necessari tindre un títol de Batxiller o Tècnic.

Per a treballar en el Grup C2 és necessari tindre un títol de Graduat en Educació Secundària Obligatòria.

Cossos.

Els cossos estan dins dels grups.

Els funcionaris amb treballs semblants s'agrupen en diferents cossos.

Quan hi ha treballs diferents se'n diu escales.

Agrupacions professionals funcionaries.

Són cossos per als quals no s'exigeix una titulació acadèmica.

Es diuen serveis generals

I dins d'aquests treballadors hi ha 3 escales:

- Subalterns.
- Ajudant de neteja.
- Vigilants.

5. Neteja general i desinfecció

GENERALITAT
VALENCIANA

Conselleria de Justícia,
Interior y Administración Pública

Temari Personal Residències 2023

Neteja general y desinfecció

Índex

1. Neteja general i desinfecció
2. Símbols de les etiquetes dels productes
3. Utilitzar, conservar i guardar els productes de neteja.

1. Neteja general i desinfecció

Neteja

Cada espai o centre públic necessita un tipus de neteja.

En aquest tema veurem el tipus de neteja que es fa en les residències de persones majors.

Zones d'una residència

En tots els centres públics hi ha diferents zones.

Cada zona té un ús diferent.

Aquestes zones són:

-Zones nobles:

Aquestes zones les usen els usuaris del centre.

És molt important que aquestes zones estiguen netes, desinfectades i ordenades.

Les zones nobles poden ser:

- Privades:

Quan la zona la utilitza una persona.

Per exemple, l'habitació d'una residència per a persones majors.

- D'ús comú:

Quan les utilitzen totes les persones usuàries.

Per exemple, la sala d'estar, la cafeteria o les terrasses.

- De pas:
Les zones que les persones usuàries utilitzen per a anar d'un lloc a un altre.
Per exemple, els corredors o les escales.

- Zones de servici:
Aquestes zones les utilitzen només les persones que treballen en la residència.
Per exemple, els vestuaris o les cuines.

- Zones comunes:
Aquestes zones són del centre, però estan en l'exterior i les utilitzen totes les persones del món.
Per exemple, els jardins, els patis o els aparcaments.

Freqüència de neteja

Cada zona es neteja un nombre de vegades.
El nombre de vegades que netegem cada zona depén de:

- Les vegades que les persones usen la zona.
Com més gent l'usa, més es neteja.

- Les activitats que es facen en la zona.

- El tipus de **brutícia** que hi haja en la zona.
Per exemple, si és una brutícia líquida, si és sòlida o si és una brutícia grassa.

Brutícia és còm de bruta està una zona o de què està bruta, de quin producte.

-El grau de brutícia.

Això significa, si està molt bruta o poc bruta.

Periodicitat per a la neteja

- Neteja cada dia.

Netejar les habitacions,
els lavabos, els mobles i els ascensors.
Cal agranar amb la granera humida,
buidar les papereres
i repassar les parets que més s'embruten.
També cal netejar i desinfectar
els instruments de neteja
després d'acabar de netejar cada dia.

- Neteja 1 vegada a la setmana.

Netejar els taulells del bany,
els aparells i els cables de telèfon.

- Neteja 1 vegada cada 15 dies.

Netejar les cortines, les portes i els radiadors.

- Netejar 1 vegada cada 3 mesos.

Netejar les parets, els sostres, els llums
i els aparells d'aire condicionat.

Coneixements bàsics sobre productes i instruments de neteja.

Productes de neteja.

Hi ha diferents productes de neteja.

-Productes de neteja:

Els productes de neteja estan fets de productes químics.

Els productes de neteja més usats són:

- Detergents:
Per a netejar les parets i el pis.
Netegen i deixen bona olor a la sala.

- Productes de neteja i productes de manteniment:
Els gastem per a netejar objectes i el pis,
com la fusta, plàstics, banys o cristalls.
Aquests productes són el líquid de fregar,
els abrillantadors, ambientadors,
desgreixadors i netejavidres.

- Desgreixadors:
Per a netejar el que té greix i oli.

- Lleixiu:
És un producte molt bo,
que neteja molt i ho deixa net durant molt de temps.
El gastem per a netejar els banys i el pis.

-Abrillantadors:

Es gasten perquè els mobles tinguin brillantor.

Estan fets d'un ingredient que s'anomena cera, que pot ser animal, vegetal o artificial.

Hi ha distints tipus de cera:

- Cera a base d'aigua:
La utilitzem per a netejar el pis de marbre, les rajoles o el terratzo, que és un tipus de pis.
- Cera a base de greix:
La utilitzem per a netejar els pisos de parquet.
- Cera per a mobles.

-Altres productes de neteja.

Hi ha altres productes que s'utilitzen per a netejar coses concretes.

- Neteja cristalls:
Per a netejar finestres, espills, les portes amb cristalls i els mobles amb cristall.
- Neteja vidres:
Aigua amb sabó.
- Neteja metalls:
Per a netejar portes, baranes o reixes.
- Netejador de mobles:
Per a netejar la brutícia i la pols dels mobles.
Poden ser en **aerosol** o en crema.
- Llevataques:
Per a netejar tapissos i moquetes.
Poden ser en **aerosol** o en crema.

Aerosol: esprai per a polvoritzar.

- Productes anticalç:
Per a netejar la calç.
- Ambientadors:
Perquè l'espai faça olor de net.

ATENCIÓ

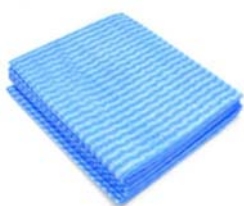
És molt important saber que els productes de neteja són molt tòxics i perillosos.

Els productes de neteja has d'utilitzar-los amb molta cura, has de posar-te guants i la roba adequada.

Instrumentes de neteja

Són els objectes que s'utilitzen per a netejar.

Hi ha de molts tipus:

-Baïetes i draps:

Són molt importants.

Els gastem per a netejar la pols, els cristalls, les superfícies tacades i els metalls.

-Raspalls:

Els gastem per a netejar la brutícia que està en la part alta dels mobles.

-Poal de fem i papereres:

Ací es buida la brutícia i les **deixalles**.

Deixalles és el que no serveix, és per a tirar al fem.

-Graneres:
Les utilitzem per a agranar la **brutícia** que cau al pis després de netejar els mobles.

Brutícia: és com de bruta està una zona o de què està bruta, de quin producte.

-Recollidors:
Els usem per a arreplegar la brutícia que hem agranat. Hi ha recollidors de plàstic i metall.

-Fregadores:
Les utilitzem per a netejar la brutícia que cau al pis després de netejar els mobles.

-Poal de fregadora:
L'usem per a portar l'aigua per a fregar el pis. Tenen una part per a escórrer la fregadora.

-Fregall:
Els gastem per a llevar la brutícia de manera fàcil. Estan fets de plàstic o de fibra metàl·lica.

-Desembossador:
Els utilitzem per a eliminar els embossos de les **canonades** en banys i fregadors.

Canonada: conducte en forma de tub per on passen líquids.

-Plomall:

L'utilitzem per a netejar la pols dels llocs als quals ens resulta difícil d'arribar. No ratllen les superfícies.

-Carro de treball:

Ho utilitzem per a transportar els productes de neteja.

-Netejavidres o rasclat:

Tenen una goma que utilitzem per a assecar els cristalls.

-Aspiradora i altres instruments.

Els utilitzem per a aspirar la pols que no està pegada al pis.

Hi ha molts models diferents.

Ús adequat dels productes de neteja

Per a usar els productes de neteja de manera correcta hem de tenir en compte algunes coses.

-La dosi.

Açò és la quantitat de producte que es necessita per a netejar bé cada cosa o zona.

-Els perills d'aquests productes per a la nostra salut.
Per a no tenir problemes de salut cal anar amb compte
i per exemple, utilitzar guants.

Hem de conèixer el significat dels pictogrames
que avisen dels perills dels productes.

Desinfecció

Netejar és eliminar la brutícia d'una superfície sense danyar-la.

Perquè la higiene siga bona cal netejar i desinfectar.

Desinfectar significa destruir els **microorganismes**
que poden causar malalties.

El bany és una de les zones que cal desinfectar
perquè no hi haja infeccions.

Es poden destruir els microorganismes de tres formes:

1. Descontaminació:
És un tipus de neteja per a reduir
la quantitat de **microorganismes** a la meitat.
2. Desinfecció:
És un tipus de neteja per a reduir 5 vegades
la quantitat de **microorganismes**.
3. Esterilització:
Amb aquest tipus de neteja eliminem
tots els **microorganismes**.

Microorganismes: són
els virus o bacteris que
poden causar malalties.
També es diuen gèrmens.

Desinfectar:

És reduir o eliminar els microorganismes que poden ser dolents per a la nostra salut.

Eliminem aquests microorganismes amb productes de neteja que tenen ingredients químics.

La quantitat d'ingredients químics d'aquests productes no perjudiquen la salut de les persones.

També hi ha productes per a desinfectar éssers vius.

Els utilitzem, per exemple, per a netejar ferides.

Els productes per a desinfectar ferides es diuen antisèptics.

Hi ha productes per a netejar i desinfectar alhora.

Aquest tipus de productes estan formats per aigua, detergent i desinfectant.

CONSELLS PER A NETEJAR I DESINFECTAR

- Passa un drap humit a totes les superfícies.
- Quan neteges aparells elèctrics, ves amb compte amb l'aigua i altres líquids.
- Utilitza la protecció necessària, com els guants, les ulleres i la màscara.

Característiques d'un bon desinfectant:

- Que no irrite la pell ni els ulls.
- Que no siga dolent per a la salut.
- Que no desbarate o creme les superfícies.
- Que destruïska microorganismes perillosos que poden causar malalties.
- Que no es cremen amb facilitat.
- Que es mesclen bé amb l'aigua.
- Que faça bona olor.
- Que netegen i desinfecten alhora.
- Que netegen bé i ràpid a **temperatura ambient**.
- Que netegen bé, encara que l'aigua tinga calç.

Temperatura ambient: és la temperatura que fa en un lloc en un moment determinat i que es pot mesurar amb un termòmetre.

Tipus de desinfectants

Els desinfectants que més s'utilitzen són:

1. Clor i els seus **derivats**.

És un bon desinfectant.

És ràpid i barat.

Però ves amb compte perquè té una olor forta i pot irritar la pell, els ulls i el nas.

També pot danyar alguns metalls.

Derivat del clor. És un producte que s'ha obtingut utilitzant el clor.

Quan ho mescles amb altres productes, per exemple, amb l'amoníac, produeix un vapor en l'aire que és dolent per a la salut.

El lleixiu és el producte derivat del clor que més s'utilitza.

2. Aldehids. Glioxal, Glutaraldehyd.

Són desinfectants molt forts i ràpids.

S'utilitzen per a desinfectar quiròfans.

No danyen l'acer inoxidable.

Però poden irritar la pell, els ulls i el nas.

Si els mescles amb aigua

produeixen un vapor que és tòxic.

Per a llevar-los es necessita molta aigua.

3. Fenol.

Aquest desinfectant és ràpid per a llevar **microorganismes**.

Però és més lent per a llevar espores,
que són un tipus de microorganismes.

S'usa molt poc perquè és molt tòxic
i té una olor molt desagradable.

Microorganismes: són els virus o bacteris que poden causar malalties. També es diuen gèrmens.

4. Amoníac. Amoníac quaternari.

Aquest desinfectant s'ha de mesclar
amb aigua i amb alcohol.

És molt fort contra bacteris i fongs,
però no desinfecta bé els virus i espores.

Els bacteris, els fongs, els virus i les espores
són diferents tipus de **microorganismes**.

L'amoníac també l'utilitzem per a desinfectar
les eines i instruments,
com per exemple als hospitals.

5.Vinagre.

Àcid Acètic.

És un desinfectant que neteja els bacteris.

També elimina la mala olor de la roba

i la calç de les superfícies.

El vinagre serveix per a llevar els embossos dels desguassos

i per a netejar els cristalls, les pantalles electròniques

i l'acer inoxidable.

També serveix per a allunyar als insectes.

Incompatibilitats entre productes de desinfecció

Els desinfectants no han de mesclar-se

perquè són incompatibles.

Això significa que si els mescles

poden ser perillosos.

-El clor no el pots mesclar amb els alcohols.

-Els aldehids no pots mesclar-los amb lleixiu.

-Els fenols no pots mesclar-los amb lleixiu.

-L'amoníac no pots mesclar-lo amb clor.

-El vinagre no pots mesclar-lo amb lleixiu.

ATENCIÓ:

Els productes àcids no pots mesclar-los amb lleixiu perquè produeixen un gas que és tòxic.

-El lleixiu és un producte químic que es diu base o bàsic.

-Els productes àcids són, per exemple:

-Els neteja metalls.

-Els netejadors de banys.

-Els desembossadors.

-Els desinfectants.

-Els polidors de mobles, que són els productes per a donar brillantor als mobles.

2. Símbols de les etiquetes dels productes

És molt important conèixer el significat dels símbols que apareixen en les etiquetes.

Aquests són els símbols més importants que podem trobar en les etiquetes dels productes de neteja i desinfecció.

-Producte tòxic.

És molt greu per a la salut.

Pot produir la mort si l'olorem,
el traquem o el toquem.

-Producte irritant.

És greu per a la salut.

Pot produir la mort en alguns casos
si ho olorem, ho traquem o ho toquem.

També pot irritar la pell.

I si ho toquem i després ens toquem els ulls,
el nas o els oïts, ens pot produir molèsties.

-Gas a pressió.

Si calfes el recipient pot explotar.

-Producte inflamable.

Pot **calar foc** a temperatura ambient
si es calfa amb alguna cosa.

Si el producte és líquid i es calfa
pot produir un gas molt tòxic.

Calar foc: produir un incendi.

-Producte comburent.

Açò significa que pot tindre una reacció
si entra en contacte amb altres productes.

Pot ser que **cale foc**
que provoqe un gas tòxic.

-Producte explosiu.

El producte pot explotar si el poses prop d'una flama o si li dones un colp fort.

-Producte corrosiu.

Açò significa que pot destruir la pell si la toca.

-Producte perillós per al medi ambient.

És un producte que contamina el medi ambient.

Pot contaminar-lo de seguida durant un temps curt o durant molts anys.

-Producte cancerigen.

Pot produir danys greus en la salut, com càncer, problemes per a tindre fills, problemes al fetus si una dona està embarassada o problemes a un bebé **lactant**.

Lactant: és el bebé que s'alimenta de la llet de sa mare.

3. Utilitzar, conservar i guardar els productes de neteja

ATENCIÓ

Sempre has d'utilitzar els productes de neteja posant-te guants i la roba adequada.

Per a utilitzar els productes tòxics has d'utilitzar ulleres de protecció i màscara.

Guardar els productes de neteja

És important guardar els productes de neteja amb molta cura.

Com tenen ingredients químics, poden mesclar-se i produir gasos perillosos o provocar incendis i explosions.

Recomanacions per a guardar

- Guardar als llocs de treball sols la quantitat de productes químics que es necessiten per netejar en un dia.
- Guardar els productes perillosos per separat.

- Guardar per separat els productes que poden reaccionar si estan junts.
Per exemple, separa el lleixiu, el sulfamat, i l'amoníac.
- Guardar cada producte químic en un recipient adequat.
- Els líquids perillosos s'han de guardar en recipients amb tapadura automàtica.
- Tindre els envasos lluny de la llum del sol i dels llocs o coses que desprenen calor.
- Els recipients més grans s'han de col·locar a les parts baixes de les estanteries.
- Els recipients han de tindre les seues etiquetes.
- Guardar poca quantitat de productes.
- Les caixes no s'han d'acumular.
- Guardar els productes en llocs ventilats.
- Guardar els productes lluny dels quadres elèctrics.
- Les estanteries deuen estar subjectes a la paret i subjectes entre elles.
Les baldes han de ser de tipus safata i tindran vores perquè no caiga el líquid de les botelles si es tomben.

Ús dels productes de neteja

Cal tenir moltes precaucions quan s'utilitzen els productes de neteja:

- Utilitza els productes en llocs ventilats per a no tindre problemes respiratoris. Si el lloc no està ventilat, gasta màscara.
- Utilitza sempre ulleres de protecció, guants i roba de protecció.
- No utilitzar **dissolvents halogenats** per a netejar superfícies grans.
- Llig sempre la fitxa de seguretat del producte que utilitzes.
- Als llocs on s'utilitzen els productes de neteja no es deu menjar, beure ni fumar.
- Els productes de neteja no han d'entrar en contacte amb la pell ni amb la roba.
- No emplenar botelles d'aigua o refrescs amb productes de neteja.

Dissolvents halogenats:

Són productes que contenen ingredients com el fluor, el clor, el brom.

- Quan canviem el contingut d'una botella gran a una botella més menuda, s'han d'utilitzar envasos adequats i posar l'etiqueta correcta.
- Les botelles han d'estar sempre ben tancades.

ATENCIÓ

Telefona al nombre d'emergències 112 si t'equivoques i beus algun producte de neteja.

RECORDA

No mescles lleixiu i vinagre perquè produeix un gas molt verinós.

No mescles lleixiu i amoníac perquè pot causar la mort.

No mescles lleixiu amb sulfumant perquè produeix un gas molt tòxic i perillós.

VOCABULARI DEL TEMA 5

Aerosol:

Recipient que serveix per a polvoritzar producte en forma d'esprai.

Calç:

És una cosa que està en l'aigua i quan l'aigua s'asseca, la calç s'acumula en les aixetes, banys o dutxes.

Desinfectar:

Eliminar els microorganismes que poden ser mals per a la salut.

Dissolvents halogenats:

Són productes que contenen ingredients com el fluor, el clor, el brom.

Font de calor:

Qualsevol objecte natural com el sol, o artificial com un radiador, que produeix llum o calor.

Manipular:

Utilitzar un objecte amb les mans.

Microorganismes patògens:

Substàncies que produeixen malalties.

VOCABULARI DEL TEMA 5

Baieta de pal:

És la part de davall del pal de fregar, que té unes tires mullades per a fregar el pis.

Moqueta:

És una tela molt forta per a cobrir les parets i els sòls.

Mopa:

És com un raspall de fils grossos que té un mànec i l'utilitzem per a llevar la pols del pis.

Tapís:

És un drap gran que, per exemple, està fet de llana o de seda i que té un dibuix. Es penja en la paret com si fora un quadre.

Urinari:

És la zona del bany o vàter.

Vestíbul:

És la zona d'entrada d'un edifici o d'una casa.

QUÈ HAS APRÉS EN EL TEMA 5?

Cada centre necessita un tipus de neteja.

- Als centres públics, cada zona es neteja d'una manera.
- Netejar és eliminar la brutícia d'una superfície sense danyar-la.
- Desinfectar és eliminar els microorganismes que poden causar malalties.
- Hi ha productes per a desinfectar llocs.
- També hi ha productes per a desinfectar éssers vius. Els utilitzem, per exemple, per a netejar ferides. Els productes per a desinfectar ferides s'anomenen antisèptics.
- Hi ha productes per a netejar i desinfectar alhora. Aquest tipus de productes estan formats per aigua, detergent i desinfectant.
- Els instruments de neteja i els productes de neteja permeten fer el treball bé.

QUÈ HAS APRÉS EN EL TEMA 5?

- Hi ha diferents productes de neteja, com, per exemple, els detergents, els netejadors, els desgreixadors i el lleixiu.
- Per a utilitzar bé els productes de neteja haurem de tindre en compte la quantitat de producte per a netejar bé sense danyar el que netejem.
- Els objectes més importants per a netejar són: baietes, raspalls, poals, papereres, graneres, fregadores, recollidors, esponges, desembossadors i molts més.
- Mai has de mesclar diferents productes de neteja. Algunes mescles poden ser perilloses per a la salut o produir explosions.

6. Condicionament d'habitacions

Neteja i desinfecció
de les instal·lacions

GENERALITAT
VALENCIANA

Conselleria de Justícia,
Interior y Administración Pública

Temari Personal Residències 2023

Condicionament d'habitacions

Neteja i desinfecció de les instal·lacions

Índex

1. Condicionament d'habitacions
2. Neteja i desinfecció de les instal·lacions

RECORDA:

- Netejar és eliminar la brutícia d'una superfície sense danyar-la.
- Desinfectar significa destruir els microorganismes que poden causar malalties.
- Els microorganismes són els virus o els bacteris que poden causar malalties.
- La neteja i la desinfecció han de destruir els microorganismes perquè no hi haja infeccions.

1. Condicionament d'habitacions

Tipus d'habitacions

Hi ha 3 tipus d'habitacions:

- Les habitacions lliures: són les habitacions buides.
Les netegem després que les haja usades una persona.
Les habitacions lliures es repassen tots els dies.
- Habitacions ocupades: són les habitacions on viu alguna persona.
- Habitacions d'eixida: són les que queden lliures perquè la persona que l'utilitzava se n'ha anat i ja no tornarà.

Ordre de neteja de les habitacions

Per a netejar les habitacions cal seguir aquest ordre:

- 1: Repassem les habitacions lliures.
- 2: Netegem les habitacions d'eixida amb una neteja profunda.
- 3: Netegem les habitacions ocupades.
Per a no molestar a la persona que està a l'habitació, la netejarem quan s'haja anat.

Elements de l'habitació d'una residència

L'habitació d'una residència té:

- Bany o lavabo: amb dutxa, espill, vàter i lavabo.
- Llit.
- Somier.
- Tauleta de nit.
Una taula de llit que serveix per a menjar en el llit.
- Armari.
- Paperera.
- I més coses, per exemple, una televisió, una butaca, etcétera.

Procediment de neteja diària d'una habitació

L'habitació és un lloc molt important per a les persones.

Per això cal netejar-la i desinfectar-la tots els dies.

Hem de netejar l'habitació respectant a la persona que l'usa.

Cal començar la neteja des de l'interior de l'habitació cap a la porta.

Això és, de dins a fora.

Aquests són els passos per a netejar una habitació:

- Pas 0:
Preparar aigua amb desinfectant
o detergent per a fregar el pis.

- Pas 1:
Apagar l'aire condicionat.

- Pas 2:
Buidar les papereres i els cendrers.

- Pas 3:
Obrir les finestres
per a ventilar l'habitació.

- Pas 4:
Ordenar les coses
perquè tot estiga en el seu lloc.

Pas 5:
Fer el llit.

Pas 6:
Agranar el pis amb una mopa humida.

Pas 7:
Netejar la pols i la brutícia
amb una baieta que porte desinfectant.

Pas 8:

Llevar les taques de les parets,
de les portes, les cortines i les finestres.

Pas 9:

Netejar el bany.

Pas 10:

Fregar el pis de l'habitació
i del bany amb desinfectant.

Recorda que has de començar de dins cap a fora.

Neteja de mobiliari

Depenent del mobiliari que anem a netejar
utilitzarem un tipus de producte de neteja o un altre:

- Per als mobles llavables:
usar una baieta banyada
amb aigua i detergent neutre.
Si és necessari, es pot usar un fregall.

- Per als mobles no llavables:
netejar amb una baieta de pols
banyada amb un producte per a la pols.

Els passos per a netejar
els mobles no llavables són:

- Pas 1:
Plegar la baieta.

- Pas 2:
Llevar la pols.
Comencem pels mobles més alts.

- Pas 3
Tornar a plegar la baieta quan
la part que estem usant estiga plena de pols.

- Pas 4
Moure el que estiga damunt dels mobles
per a netejar la pols que hi ha davall.

- Pas 5
Guardar el material que hem usat.

Neteja de banys

És important netejar bé els banys perquè són llocs on hi ha molts microorganismes que poden causar malalties.

Per això, cal usar detergent, lleixiu en concentració 2%, **desincrustants** o **antioxidants**.

Les normes per a netejar el bany són:

- Netejar de dins cap a fora.
  - Netejar de dalt cap avall.
  - Netejar primer el que està menys brut i després la resta.
- Així no es contamina tot.

Els passos per a netejar un bany són:

- Pas 1:
Reposar sabó, paper higiènic i paper de mans.
- Pas 2:
Buidar les papereres.
- Pas 3:
Tirar aigua al vàter per a que estiga humit.

Els **desincrustants** són productes de neteja per a eliminar la brutícia que es queda pegada. Com, per exemple, la calç de les aixetes.

Els **antioxidants** són productes que impedeixen que el metall s'oxide, això és que es faça marró i es desbarate.

- Pas 4:
Netejar el vàter:
  - o Agafar una escombreta i fregar dins del vàter.
  - o Netejar el seient.
  - o Tirar detergent desinfectant a les rajoles i els taulells que estan prop del vàter.

- Pas 5:
Netejar les parets i la mampara de la dutxa.

- Pas 6:
Llevar el detergent del vàter i de l'urinari i assecar-los per fora.

- Pas 7:
Netejar el lavabo. Tirar desinfectant als lavabos, aixetes, el pom de les portes i tot el que una persona usa quan va al bany.

- Pas 8:
Fregar amb el fregall i assecar amb la baieta el lavabo, l'espill, les aixetes i el tovalloler.

- Pas 9:
Assecar les aixetes perquè queden brillants.

- Pas 10:
Netejar l'espill, el tovalloler, els interruptors i els llums.

- Pas 11:
Fregar el pis amb una mopa,
detergent neutre i desinfectant.

- Pas 12:
Buidar l'aigua del poal,
llavar la baieta i canviar la mopa.

ATENCIÓ:

Sempre es neteja primer el menys brut
i després, el més brut.

Així no passem la brutícia d'un lloc a un altre.

Primer netegem el lavabo, després el bidet.

A continuació, la banyera o la dutxa
i finalment el vàter.

2. Neteja i desinfecció de les instal·lacions

Ara veurem els passos que hem de fer quan netegem les diferents zones d'una residència.

Neteja dels vestíbuls i els corredors

Els vestíbuls i els corredors es netegen 2 vegades al dia i seguim aquests passos:

- Pas 1:
Buidar les papereres.
- Pas 2:
Llevar la pols de les taules, els seients, els taulells, els objectes de decoració, etcètera.
- Pas 3:
Netejar les taques de les parets i les portes.
- Pas 4:
Agranar el sòl amb una mopa humida i arregar el fem amb un recollidor.
- Pas 5:
Aspirar o netejar les catifes de l'entrada.
- Pas 6:
Fregar el pis.

De tant en tant també netejarem el sostre i les parets de dalt a baix.

Finalment, també netejarem el pis.

Neteja de despatxos

Els despatxos es netegen 1 vegada al dia.

Aquests són els passos per a netejar els despatxos:

- Pas 1:
Desconnectar l'aire condicionat.
- Pas 2:
Buidar les papereres.
- Pas 3:
Obrir les finestres i tancar les portes perquè l'habitació es ventile.
- Pas 4:
Llevar la pols de **l'ampit**.
- Pas 5:
Llevar la pols dels mobles.
- Pas 6:
Netejar les taques de les parets i les portes.
- Pas 7:
Passar l'aspiradora per les catifes.
- Pas 8:
Fregar el sòl.

Ampit: part d'una finestra que forma una xicoteta superfície en la part inferior.

- Pas 9:
Ordenar els mobles.
- Pas 10:
Al final del dia, quan acabes de treballar,
apaga les llums.

Abans de netejar els sostres
has de tancar els ordinadors i els aparells elèctrics.
Perquè es poden desbaratar amb la humitat.

Neteja de les sales d'estar

Les sales d'estar s'embruten molt,
per això és necessari netejar-les 1, 2 o més vegades al dia.

Els passos per a netejar-les són:

- Pas 1:
Buidar les papereres i els cendrers.
- Pas 2:
Obrir les finestres perquè es ventile.
- Pas 3:
Llevar la pols de **l'ampit** de la finestra.
- Pas 4:
Netejar les taques de les portes,
les parets i dels interruptors de la llum.
- Pas 5:
Agranar el sòl amb una mopa humida.
- Pas 6:
Fregar el pis.
- Pas 7:
Ordenar les coses perquè tot estiga en el seu lloc.

Ampit: part d'una finestra que forma una xicoteta superfície en la part inferior.

De tant en tant també netejarem el sostre,
les parets de dalt a baix i les portes.

Neteja d'ascensors

Els ascensors són llocs xicotets que s'usen molt.

Per això s'embruten amb facilitat.

Els passos per a netejar ascensors són:

- Pas 1:
Bloquejar l'ascensor perquè
ni pugue ni baixe mentre el netegem.
Els ascensors es poden bloquejar amb una clau,
tapant el sensor amb algun objecte,
o posant alguna cosa perquè la porta no tanque.

- Pas 2:
Agranar i arreplegar el fem amb un recollidor.

- Pas 3:
Agranar l'ascensor amb una mopa humida.

- Pas 4:
Netejar amb l'aspiradora els carrils
per on la porta s'obri i es tanca.
Hi ha vegades que la porta no tanca bé
perquè s'acumula molta pols.

- Pas 5:
Netejar els botons de l'ascensor
amb una baieta mullada amb desinfectant.

- Pas 6:
Fregar el sòl amb aigua,
detergent i desinfectant.

Neteja de sostres i parets

Hi ha 2 tipus de parets:

- Parets no llavables, per exemple, les que no estan pintades, sinó que tenen paper de paret. Per a netejar-les, llevem la pols arrastrant-la al pis i eliminem les taques.
- Parets llavables, per exemple, les que estan pintades amb pintura que es pot llavar. Es netegen amb aigua i amb un detergent neutre o **alcalí**.

Detergent alcalí: té mesclures químiques que ajuden a netejar el greix, proteïnes i altres residus orgànics.

Els sostres es poden netejar de 2 maneres:

- De manera manual:
S'usa una mopa humida
- Amb una màquina:
S'usa un equip d'aigua i una bomba per a aspirar la brutícia.

ATENCIÓ:

Quan netegem hem d'anar amb compte per a no lesionar-nos ni caure'ns.

Per això, assegura't de:

- Mantenir l'esquena recta.
- Quan t'acatxes, doblega els genolls.
- Intenta usar un **pal telescòpic** i no usar tant les escales.
- Col·loca de manera correcta els utensilis per a no entropessar ni caure.
- Si uses escales plegables, assegura't que estan **homologades**. I respecta les normes de seguretat.

Pal telescòpic: pal que es fa llarg per a netejar coses que estan altes.

Homologada: que està ben feta i segueix les normes.

RECORDA:

Mai mescles productes de neteja i usa guants.

Així evitaràs intoxicar-te.

Intoxicar-se és enverinar-se amb alguna cosa, per exemple, si olores durant molt de temps productes de neteja forts pots posar-te malalt o malalta.

Cal anar amb compte.

7. Tractament de la roba

Bugada i planxat
Organització i identificació

GENERALITAT
VALENCIANA

Conselleria de Justícia,
Interior y Administración Pública

Temari Personal Residències 2023

Tractament de la roba

Bugada i planxat.

Organització i identificació.

Índex

1. Introducció
2. Tractament de la roba
3. Llavar i planxar la roba
4. Organització i identificació de la roba

1. Introducció

La roba de les persones que viuen en una residència ha d'estar neta i en condicions.

La roba ens ajuda a sentir-nos bé i nets.

El tractament de la roba es refereix a tot el que fem per a cuidar-la.

Això és:

- Marcar:
que és posar una etiqueta a la roba amb el nom de l'amo o la propietària per a identificar-la.
- Arreglar-la quan es fa malbé.
- Classificar-la quan anem a llavar-la.
Com, per exemple, per colors o per tipus de tela.
- Bugada.
- Assecat.
- Planxat.
- Doblegar la roba i guardar-la.

Per a cuidar bé de la roba, és important saber de quina tela està feta, i conèixer els símbols de l'etiqueta. També cal veure la **brutícia** que té.

Brutícia és còm de bruta està una zona o de què està bruta, de quin producte.

A continuació, revisarem els processos de:

- o Classificació de la roba per a la bugada
- o Bugada i assecat
- o Planxat
- o Organització de la roba

Per a llavar, assecar i planxar bé la roba cal fixar-se en les característiques del seu teixit. Això ho marca l'etiqueta amb símbols.

2. Tractament de la roba

Clasificació dels diferents tipus de roba

Abans de llavar la roba hi ha que separar-la i classificar-la segons:

- o El seu teixit
- o El seu color
- o La quantitat de brutícia
- o El seu tamany

Quan separem la roba podem triar el programa de llavar correcte en la llavadora. La roba es manté millor i no es fa malbé quan es llava amb el programa adequat.

Per a separar bé la roba cal conèixer els tipus de teixits que hi ha. Cada teixit té es llava d'una forma diferent. El teixit és la tela que s'ha fet amb fils i altres materials.

Los tipus de teixit són:

- Teixits naturals:
  - Les fibres són d'origen animal o vegetal.
Per exemple, la llana, la seda, el cotó, etcètera.
  - Cada tipus de teixit natural,
es llava d'una forma diferent.
  - Cal llavar-los amb programes llargs.
Aquests són programes que duren bastant temps.
La temperatura del programa es tria
en funció de la brutícia.
  - S'usa aigua calenta si està molt brut
i aigua més freda si no està tan brut.
Ves amb compte, perquè les peces de llana i cotó
es fan més menudes quan es llaven amb aigua calenta
i el lli, que és un altre tipus de tela, s'arruga molt.

- Teixits artificials:
  - Els teixits artificials es fabriquen
transformant les fibres naturals amb químics.
  - Són molt delicats i es llaven amb aigua a temperatura baixa.

- Teixits sintètics:
  - Els teixits sintètics es fabriquen usant
productes químics com el carbó o el petroli.
  - El niló, el tergal i la licra són teixits sintètics.
  - La roba sintètica es llava amb aigua freda o temperada.

És important separar la roba per colors perquè els colors de la roba es conserven bé. Hi ha vegades que la roba perd color i taca altres peces.

La separació per colors es pot fer de 2 formes:

- Forma 1:
Separar en 2 grups.
D'una banda, la roba blanca i els colors clars.
D'altra banda, la roba negra i els colors foscos.

- Forma 2:
Separar en 4 grups:
En un grup, la roba blanca.
En altre grup, la roba de colors clars.
Altre grup amb roba de colors foscos.
I en l'últim grup, la roba negra i de color blau fosc.

CONSELL

Pots comprovar si la roba de color, perd color o no. Has de posar aigua calenta en una part de la peça de roba que no es veja molt. Després, posa la part mullada entre dos trossos de tela blanca i planxa-la. Si la roba perd color, la tela blanca es taca.

També es pot separar la roba en 2 grups segons la brutícia:

- D'una banda, la roba que no està molt tacada i es llava perquè està suada o té rascades.

- D'altra banda, la roba que està tacada.

A aquesta roba se li posa un producte abans de llavar-la per a ablanir-la i desfer les taques difícils.

La roba que està molt bruta s'ha de separar de la resta i llavar-la apart amb una rentada especial.

ATENCIÓ

Quan la roba bruta arriba a la bugaderia està molt contaminada.

Contaminar és passar gèrmens i organismes d'una part, a una altra.

Pot ser a un objecte o a una persona.

Per això cal tractar la roba amb molta cura per a no posar-nos malalts ni malaltes.

Posa't guants i màscara per a protegir-te quan toques la roba.

Símbols de les etiquetes de les pece

Totes les peces tenen una etiqueta

amb informació sobre la tela i com es tracta.

L'etiqueta ens diu com llavar, assecar i planxar la peça.

Ens ho diu a través de símbols.

És important mirar l'etiqueta, sobretot

quan llavem una peça per primera vegada.

A continuació, veuràs els símbols que hi ha

i el seu significat.

SÍMBOL	SIGNIFICAT
	Llavar
	Assecat
	Planxat
	Neteja en sec Cal netejar la peça en sec.
	Lleixiu
	Tractament no permès
	Tractament suau
	Tractament molt suau

3. Llavar i planxar la roba

Procés de rentada

Llavar és eliminar la brutícia, les taques i els bacteris de la roba sense fer-la malbé.

Segons el tipus de roba i la brutícia que tinga usarem més o menys detergent.

També decidirem a quina temperatura posar la llavadora, durant quant temps i quanta roba ficarem.

Abans de llavar la roba cal revisar que no hi haja res dins de les butxaques.

Perquè si hi ha coses dins, es poden apegar o trencar altres peces.

També és important tancar totes les cremalleres perquè les dents de les cremalleres no facen malbé altres peces.

Segueix aquests passos per a llavar la roba:

- Arreplega la roba
- Classifica la roba
- Decideix quin tipus de rentada i quin programa de la llavadora usaràs
- Selecciona el sabó i el suavitzant que usaràs
- Estén la roba o posa-la en l'assecadora
- Arreplega la roba
- Prepara la roba per a planxar-la després

Aquests són els símbols de les etiquetes de la roba:

SÍMBOL	SIGNIFICAT
	Llavar màquina: es pot llavar la peça en la llavadora. Usarem un centrifugat normal. Centrifugar una peça és fer-la girar molt ràpid perquè s'asseque.
	No llavar amb aigua: la peça de roba no es pot llavar amb aigua.
	Llavar a mà: no es pot llavar la peça de roba en la llavadora.
	La roba s'ha de llavar a 30 graus: el número del dibuix significa la temperatura màxima a la qual es pot llavar la peça de roba.
	Llavar la roba amb l'aigua a 30 graus com a màxim.
	Llavar la roba amb l'aigua a 40 graus com a màxim..
	Llavar la roba amb l'aigua a 50 graus com a màxim.
	Llavar la roba amb l'aigua a 60 graus com a màxim.

	Llavar la roba amb l'aigua a 70 graus com a màxim.
	Llavar la roba amb l'aigua a 95 graus com a màxim.

Hi ha vegades que els símbols tenen línies a la banda de baix.
Això significa la velocitat de centrifugat que hem de posar en la llavadora.

SÍMBOL	SIGNIFICAT
	Usar un centrifugat curt perquè la peça de roba és delicada.
	Usar un centrifugat molt curt i una velocitat molt lenta de rentada. Perquè la peça de roba és molt delicada

Altres símbols que ens podem trobar són els que parlen sobre l'ús del lleixiu i els blanquejants.
Els blanquejants són productes que fan que la roba blanca estiga més blanca encara.

SÍMBOL	SIGNIFICAT
	Podem usar lleixiu per a llavar la peça de roba.
	Només podem blanquejar la peça de roba amb un blanquejador sense clor. Recorda que blanquejar és fer la roba més blanca.

	No podem utilitzar ni blanquejador ni lleixiu.
	Podem usar blanquejadors amb clor.

L'assecat de la roba pot ser de 2 tipus:

- Automàtic: és a dir, amb una assecadora.
- Manual: això es refereix a estendre la roba.

L'assecadora és un electrodomèstic que asseca la roba i la deixa llista per a planxar-la, sense haver d'estendre-la.

Hi ha diversos tipus d'assecadora:

- L'assecadora d'evacuació directa
trau fora de la màquina l'aire humit.
Aquesta assecadora és senzilla i barata,
però cal posar-la en un lloc amb bona ventilació.
- L'assecadora de condensació d'aigua
converteix l'aire humit en aigua.
Aquesta aigua es trau a través d'un recipient.
Per això, cal buidar el recipient de tant en tant.
- L'assecadora de condensació per aire.
En aquesta aquest tipus d'assecadora l'aire humit
es converteix en aigua.
Primer, entra aire fred i es converteix en aigua.
Eixa aigua cau en una safata
que s'ha de buidar de tant en tant.

- Hi ha assecadores que també llaven la roba.
Podem programar la màquina perquè primer llave la roba i després l'asseque.
Només funcionen amb poca roba.

Ací tens consells per a assecar la roba amb una assecadora:

- Mira les etiquetes per a assegurar-te que pots posar la peça de roba en l'assecadora.
- Si poses el centrifugat al màxim que permet la peça de roba estalviaràs temps d'assecat.
- No òmpligues molt l'assecadora.
Així t'assegures que tota la roba s'asseque bé.
- Si fiques peces molt grans, ompli l'assecadora fins a la meitat.
- Separa les peces de roba segons el tipus de teixit.

L'assecat manual consisteix en estendre la roba.

Podem estendre la roba a l'aire lliure o en l'exterior, però Baix cobert.

Cal evitar estendre la roba al sol perquè la roba pot perdre color.

Si estenem la roba en l'exterior baix cobert això no passarà.

Quan estengues la roba, assegura't d'estirar-la bé, així serà més fàcil planxar la roba després.

No estengues les peces de roba de cotó
per la part de baix, perquè es poden deformar.

Penja les camises pel coll
perquè no queden marques.

Els pantalons i les falces estèn-les
per la cintura, així no quedaran marques.

Els teixits sintètics es fabriquen usant
productes químics com el carbó o el petroli.

No es poden posar en l'assecadora.

Quan poses els jerseis en l'assecadora
assegura't posar-los primer del revés.

Els símbols per a assecar la roba amb l'assecadora són aquests:

SÍMBOL	SIGNIFICAT
	La peça de roba es pot assecar en l'assecadora amb un programa normal.
	La peça de roba es pot assecar en l'assecadora però sense calor.
	La peça de roba es pot assecar en l'assecadora però a baixa temperatura.
	La peça de roba es pot assecar en l'assecadora però a temperatura mitjana o normal.
	La peça de roba es pot assecar en l'assecadora amb temperatures altes.
	La peça de roba és delicada, per tant, cal usar un programa d'assecat curt.
	La peça és molt delicada, així que utilitzarem un programa d'assecat molt curt.
	La peça no es pot assecar en l'assecadora.
	La peça es pot assecar de manera normal.

Els símbols per a assecar la roba de manera manual són:

SÍMBOLS	SIGNIFICAT
	Per a assecar la peça de roba, cal penjar-la primer en un penja-robes o estendre-la en una corda.
	La peça de roba s'asseca per degoteig. Això és quan no s'escorre la roba i cau l'aigua gota a gota.
	La peça de roba s'ha d'estendre en posició horitzontal.
	La peça de roba s'ha d'assecar a l'ombra.
	No assecar la peça de roba.
	No retòrçar ni escórrer la peça.

ATENCIÓ

Quan agafes la roba neta, assegura't de tindre les mans netes i usar guants. D'aquesta manera la roba no es tornarà a contaminar.

Planxar la roba

Planxar és passar-li una planxa calenta a la roba per a estirar-la o donar-li lluentor.

La roba té un millor aspecte quan la planxem perquè li llevem les arrugues.

Per a planxar necessitem:

- Una planxa, que és un utensili elèctric en forma de triangle i que és llis per baix.
- Una taula de planxar és una peça llarga i dura que s'usa per deixar la roba damunt i poder planxar-la.
Sol tindre potes.

Hi ha diversos tipus de planxes:

- La planxa elèctrica:
té una part per on passa l'electricitat i produeix calor.
- La planxa elèctrica de vapor:
produeix calor i també vapor d'aigua.
El vapor d'aigua ajuda a eliminar les arrugues.
- Planxa amb bomba de vapor d'aigua:
l'aigua està en un depòsit que connecta amb la planxa i que després fa vapor d'aigua.
- Planxa de vapor amb generador:
és semblant a l'anterior, però fa més vapor d'aigua.
Planxar amb ella és molt fàcil.

Perquè es quede bé la roba després de planxar-la segueix aquests consells:

- Planxa la roba blanca sense posar-la del revés i planxa-la de llarg a llarg.
- De vegades va bé posar un drap entre la peça de roba i la planxa perquè la roba no es creme.
- Si eres destre o destra, planxa amb la mà dreta i estira la roba amb la mà esquerra.
Si eres esquerrà o esquerrana, fes-ho a l'inrevés.
- La taula de planxar ha de tenir un moletó damunt. El moletó és una tela de plàstic i llana que s'utilitza perquè la taula no es desbarate.

És important posar-li la temperatura correcta a la planxa perquè la roba quede bé.

Si la temperatura és massa baixa, la roba pot quedar arrugada.

Si la temperatura és massa alta, la roba es pot cremar.

Les planxes tenen un regulador per a ajustar la temperatura.

Això no passa de manera automàtica, cal esperar una estona.

Quan estiga llesta, t'ho indicarà una llum.

És molt important que et fixes bé en les etiquetes per a assegurar-te de posar la temperatura ideal en la planxa.

Comença per la roba que necessita menys calor i acaba per la que necessita més calor.

De vegades a la roba hi ha dibuixos o adhesius que no s'han de planxar perquè poden cremar-se. En eixe cas, cal posar la planxa a una temperatura baixa i donar-li la volta a la peça de roba per a planxar-la.

Si planxem molta roba alhora és millor, s'estalvia més energia perquè no farà falta planxar tantes vegades.

No cal passar la planxa pels botons o pels objectes metàl·lics. Hi ha productes que fan que planxar siga més fàcil perquè ajuden al fet que desapareguen les arrugues. Pots usar aquests productes si vols.

Depenent del teixit de la roba, es pot usar una temperatura o una altra:

- La roba de cotó i de lli es planxa quan la roba encara està un poc humida i amb la planxa calenta.
- La seda es planxa amb la tela una mica humida i amb la planxa temperada, perquè la seda es crema molt ràpid. Mai tires vapor d'aigua a la seda.
- Quan vages a planxar roba de llana, primer dona-li la volta. Planxa la roba quan estiga seca i amb la planxa temperada o amb una planxa de vapor.

- El teixit acrílic és un tipus de teixit sintètic i es planxa posant la peça de roba del revés. Utilitza la planxa quasi freda i no uses vapor d'aigua.
- El niló o el polièster també són teixits sintètics que necessiten planxar-se amb la roba del revés i amb la planxa quasi freda.
- L'acetat és un teixit sintètic que quan es planxa cal posar la peça del revés i humida. La planxa cal tenir-la quasi freda.

Els passos que cal seguir

per a planxar la roba, són aquests:

1. Preparar tot el que necessites per a planxar.
2. Obrir la taula de planxar, assegurar-se que estiga ben oberta i neta.
3. Preparar la planxa, veure que està en bon estat. Posar aigua en el depòsit de la planxa, seleccionar una temperatura baixa i connectar-la.
4. Separar la roba segons la temperatura a la qual s'ha de planxar. Planxar primer la que necessita menys calor.
5. Si la roba està molt seca es pot banyar amb un poc d'aigua.
6. Planxar la roba.
7. Penjar la roba o doblegar-la de manera adequada quan ja no estiga calenta.
8. Apagar la planxa i esperar que es refrede. Després es desconnecta.
9. Buidar el depòsit d'aigua.
10. Arreplegar la taula de planxar.

11. La planxa també cal netejar-la

quan estiga freda i desconnectada.

Es neteja amb un drap humit i una mica de detergent.

Quan la brutícia està blana es lleva amb un drap sec.

Les planxes més modernes tenen un sistema

per a netejar els forats per on ix el vapor.

Llig bé el manual per a saber com fer-ho.

Mai neteges la planxa si està connectada.

SÍMBOL	SIGNIFICAT
	Podem planxar la peça de roba.
	La peça de roba es planxa a 110 graus com a màxim. Per exemple, la seda natural.
	La peça de roba es planxa a 150 graus com a màxim. Per exemple, la llana.
	La peça de roba es planxa a 200 graus com a màxim. Per exemple, el cotó.
	La peça de roba es pot planxar sense vapor d'aigua.
	La peça de roba no es pot planxar.

4. Organització i identificació de la roba

Arreglar la roba

Quan diem que cal arreglar una peça de roba, significa que cal fer-li canvis per a ajustar-la, fer-la més curta o per a reparar-la si s'ha trencat. També pot ser que faça falta canviar-li un botó o una cremallera. Per a arreglar la roba necessitem màquines de cosir, agulles i tisores.

Quan cosim a mà cal triar la grandària de l'agulla segons el gruixut de la tela o les capes que hem d'unir.

Quan els teixits són gruixuts cal usar una agulla plana de punta grossa.

Quan els teixits són fins cal usar una agulla fina amb punta redona.

En canvi, si cosim amb una màquina, primer hem de llegir molt bé les instruccions i aprendre a usar-la.

Cada màquina pot tindre unes opcions de cosir o altres. Abans de cosir la peça de roba, prova abans com funciona la màquina amb un tros de tela que no vulgues.

També pots demanar ajuda a algú que sàpia manejar-la.

Doblegar la roba

La roba s'ha de doblegar després de planxarla.

I quan ja no estiga calenta.

Després, s'ha de guardar en el seu lloc.

La roba no es pot guardar calenta, perquè s'arruga.

Les jaquetes s'han de penjar en penjadors de roba.

Segons el tipus de pantalons que siguen,
es dobleguen d'una manera diferent:

- Si són pantalons sense ratlla, es dobleguen per la meitat.

- Si són pantalones amb ratlla, es dobleguen per la ratlla.

Una vegada doblegats, es penjen en un penjador de roba.

Les camises es guarden amb els botons tancats i penjades en un penjador de roba.

Amb els botons tancats la camisa no es mourà.

Les faldes cal penjar-les en penjadors per a faldes que són uns penjadors que porten pines.

Les samarretes es dobleguen després de planxar-les. Per a doblegar-les col·loca les mànegues cap a dins i després doblega la peça de roba des de baix a dalt.

Les tovalloles de taula i els llençols també es planxen. Quan dobleguem les peces, cal fer-ho de manera que càpien on s'han de guardar. Per exemple, en un calaix o una prestatgeria.

Recorda guardar la roba quan estiga seca del tot perquè la humitat pot fer que isquen fongs. Els fongs són microorganismes que poden ser perillosos per a la salut.

Marcar la roba

Marcar la roba és posar el nom del propietari o propietària en les seues peces de roba. En centres on viu molta gent com les residències, és molt important posar el nom del propietari o propietària de la roba per a després retornar-li-la sense que es perda

Hi ha 2 maneres de marcar la roba:

- Manual:
es posa el nom amb un bolígraf especial
que no s'esborra quan fiques la peça de roba
en la llavadora.
- A màquina:
es posa un adhesiu o es cus una etiqueta
amb el nom de la persona.

VOCABULARI DEL TEMA 7

Centrifugar

Centrifugar una peça és fer-la girar molt ràpid perquè s'asseque. La llavadora i l'assecadora centrifuguen la roba perquè s'asseque

Contaminar

Passar gèrmens i organismes d'una part a una altra. Pot ser a un objecte o a una persona.

Costura

És la part d'una peça on 2 parts s'uneixen.

Dissolvent

És un producte que s'usa per a desfer taques.

Encaix

Teixit que té formes i forats xicotets.

VOCABULARI DEL TEMA 7

Fibra

El que s'usa per a fer fils.

Eixos fils després s'usaran per a fer teles.

Planxamànegues

Taula de planxar xicoteta per a planxar les mànegues de les camises i les jaquetes.

Manipular

Manejar una cosa amb les mans o amb algun objecte.

Programa

Conjunt de passos que fa una màquina.

Per exemple, la llavadora té diversos programes per a llavar la roba.

Cada programa té uns passos diferents i serveix per a un tipus de roba o una altra.

Polvoritzador

Instrument per a tirar un líquid en gotes molt fines.

Símbol

Signe o dibuix semblant a un pictograma que serveix per a representar una idea o objecte.

Teixit

Tela feta amb fils i altres materials.

EL QUE HAS DE SABER DEL TEMA 7

- Llavar és eliminar la brutícia, les taques i els bacteris de la roba sense fer-la malbé.
- Per a llavar de manera correcta la roba és necessari separar-la segons el color, la tela, la quantitat de brutícia i la grandària de la peça.
- Hi ha 3 tipus de teixit: el teixit natural, el teixit artificial i el teixit sintètic.
- És important separar la roba per colors perquè els colors de les peces es conserven bé.
- També cal triar el detergent adequat perquè la roba no perdi color i es taquen altres peces.
- Totes les peces tenen una etiqueta que diu el programa de llavar que cal posar-li.
- La roba es pot assecar de manera automàtica, és a dir, amb una assecadora.
- També es pot assecar de manera manual, estenent la roba a l'aire lliure o en l'exterior cobert.

EL QUE HAS DE SABER DEL TEMA 7

- Cal anar amb compte si estenem la roba al sol perquè les peces poden perdre color.

- L'assecadora també té molts programes. Cal triar l'adequat segons la tela, la quantitat d'humitat i el nivell d'assecat que volem.

- Planxar és passar una planxa calenta sobre la roba per a llevar-li les arrugues i donar-li lluentor. Per a planxar és necessari tenir una planxa i una taula de planxar.

- Cal mirar en l'etiqueta per a veure a quina temperatura s'ha de planxar la peça de roba. Si planxem amb la temperatura adequada la roba queda millor. Si planxem amb una temperatura massa baixa, no se n'aniran les arrugues. Si planxem amb una temperatura massa alta, la roba es pot cremar.

- Quan diem que cal arreglar una peça de roba, significa que cal fer-li canvis per a ajustar-la, fer-la més curta o per a reparar-la si s'ha trencat. També pot ser que necessite canviar-li un botó o una cremallera.

EL QUE HAS DE SABER DEL TEMA 7

- Cal doblegar bé la roba després de planxar-la perquè després no tinga arrugues

- Marcar la roba és posar el nom del propietari o propietària en les seues peces de roba.

Hi ha 2 maneres de marcar la roba:

- o Manual:

- es posa el nom amb un bolígraf especial que no s'esborra quan fiques la peça en la llavadora.

- o A màquina:

- es posa un adhesiu o es cus una etiqueta amb el nom de la persona

8. Preparació i atenció de menjadors

GENERALITAT
VALENCIANA

Conselleria de Justícia,
Interior y Administración Pública

Temari Personal Residències 2023

Preparació i atenció de menjadors

Índex

1. Introducció
2. Preparació i atenció de menjadors.
    Servici de menjador i retirada del menjar.

1. Introducció

- L'alimentació és molt important per a totes les persones. L'alimentació ha de cuidar-se de manera especial en els centres on hi ha persones majors o malaltes.

Com per exemple les residències per a persones majors, els centres de dia i els hospitals.

El menjar que es prepara en les residències és diferent a la d'altres llocs.

El desdijuni, el menjar i el sopar són moments importants del dia per a totes les persones.

- En alguns centres públics el menjar és centralitzat. Això significa que els i les professionals cuinen cada dia i els menjars es preparen i serveixen en el centre.
- En altres centres públics una empresa els porta el menjar. El menjar la guarden i la serveixen més tard.
- El menjador és un lloc on mengen les persones. I ha de ser un lloc net, il·luminat i agradable.

- Les persones que treballen en el menjador s'encarreguen que el menjador estiga bé. Per exemple, preparen el menjador, **paren taula** i la lleven, serveixen el menjar i netegen el menjador.

Parar taula és preparar-la per a menjar.
Posar els gots, culleres, ganivets, forquetes, plats.

- És necessari conèixer bé les coses que s'utilitzen en el menjador. Per exemple:
  - Plats fondos, plans, per a postres i per al pa.
  - Plats i tasses.
  - Pitxers.
  - Coberts.
- Hi ha menjadors grans i xicotets. Els menjadors s'organitzen de diferent forma, segons la grandària que tenen.
- La cuina té diferents zones. Per exemple:
  - Zona d'elaboració d'aliments.
  - Zona del fem.
  - Zona de rentada.
  - Zona de magatzematge.
- En alguns centres públics també hi ha:
  - Zona de descans:
On els treballadors i les treballadores descansen.
  - Zona de vestuari:
On els treballadors i les treballadores es canvien de roba.

Les persones que mengen en les residències necessiten menjar sa, segons les seues necessitats.

Per exemple, una persona que s'està recuperant després d'una operació

i necessita menjar una cosa suau.

El metge i nutricionista diuen què pot menjar

i què no pot menjar cadascun.

- Hi ha una persona encarregada de la cuina, que diu quins menjars cal cuinar.

També diu quins aliments es necessiten

per a cada **dieta**.

Dieta: és el menjar que pot prendre una persona i les quantitats.

- Hi ha molts exemples de dieta:

- Dieta **turmix**:

Per exemple, els purés.

El menjar està triturat.

- Dieta líquida:

Per exemple, els caldos o sucs.

El menjar és líquid.

Turmix: és una batedora que serveix per a triturar el menjar.

- Dieta semilíquida:

Per exemple, la gelatina i el iogurt.

El menjar és líquid i pastós.

- Dieta blana:
Per exemple, els fideus o el puré de creïlla.
El menjar és bla.
- Dieta laxant:
Per exemple, els kiwis, taronges o verdures.
El menjar té **fibra**.
- Dieta **hiperproteica**:
Per exemple, els ous, la llet, el formatge,
la vedella o el titot.
Aquests aliments són proteïnes.
- Dieta pobra:
Per exemple, les verdures i l'ensalada.
És menjar amb poca greix.
- Dieta diabètica:
El menjar té poc de sucre.

Fibra: el menjar amb fibra és bona per a no tindre estrenyiment i poder anar al bany amb facilitat.

Hiperproteica: que té moltes proteïnes.

2. Preparació i atenció. Servici de menjador i retirada del menjar.

El servici de menjador té distintes fases:

1. Preparació.
- 2. Parar taula.**
3. Servici.
4. Recollida i neteja del menjador.

Parar taula és preparar-la per a menjar.
Posar els gots, culleres, ganivets, forquetes, plats.

1. Tasques de la preparació del menjador.

- Planificar:
Açò significa revisar com està la cuina i el menjador i veure quines coses s'han de fer.
- Neteja:
Tot ha d'estar net.
- Repàs i col·locació del mobiliari:
  - Al menjador hi ha moltes cadires i taules.
  - Preparar el menjador perquè les persones estiguen còmodes.
  - Algunes persones aniran en cadira de rodes i altres persones amb caminadors.

- Separa les taules perquè hi haja espai i puguem passar les persones amb cadires de rodes i les altres persones de manera còmoda.
- Al menjador hi ha un moble que es diu aparador. Ací es guarden els plats, els coberts, els gots, els **torcaboques** i les tovalloles de taula.
- Primer hem de saber quantes persones menjaran. I després hem de col·locar les taules i les cadires.
- S'ha de netejar i preparar tot bé: els carros, l'aparador, les safates i tots els coberts que utilitzarem en aqueix menjar.
- Repàs i col·locació de tot el material de taula.
La llenceria.
La vaixel·la.
La cristalleria.
Els coberts.
Tot el que necessitem l'hem de posar en la taula, com, per exemple, els plats els gots i els coberts. I tot ha d'estar net.
No podem utilitzar coses que estiguen trencades.

Torcaboques: tros de tela o paper que serveix per a netejar-nos la boca mentre mengem.

Llenceria: són les tovalles de taula, els tovallons i altres materials per a cobrir la taula.

2. Parar taula

Les taules s'han de parar abans que arriben les persones.

- Ordre per a parar taula:
  1. Llenceria:
    - El **moletó**.
    - La tovallola de taula.
    - El cobertor de taula.
    - I el torcaboques.
  2. Vaixel·la: els plats i les fonts.
  3. Coberts.
  4. Cristalls: gots, copes, tasses i pitxers.

Moletó: és un tipus de tovallola que protegeix la taula. Damunt del moletó va la tovallola de taula.

- Primer cal col·locar el moletó.

El moletó és unes estovalles, que d'una banda és de plàstic i per l'altre costat és de cotó.

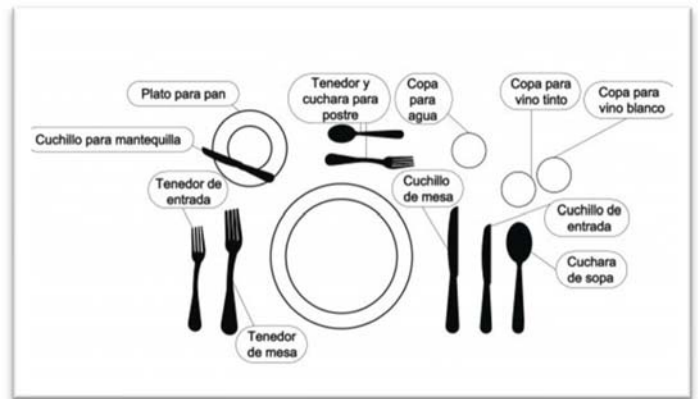
El moletó protegeix la taula.

Damunt del moletó va les estovalles

i després el cobertor de taula i els tovallons.

- Els plats, els coberts i les copes es col·loquen en ordre a la taula com mostra aquesta imatge.

3. Servici de menjador

-L'ordre del servici de menjador és:

1. Pa.
2. Beguda.
3. Menjar.
  - Els plats se serviran per la dreta a la persona que està asseguda per menjar.
  - Els plats se serviran alhora a totes les persones de la taula.

-Tipus de servici

El menjar es serveix en la cuina,
en el menjador o en l'habitació.

La zona on se serveix el menjar
depén de si és una residència,
un hospital o un centre de dia.

També depén de les necessitats de les persones.

1. Servei de menjar preparat en la cuina.

És quan en el menjar se serveix en els plats en la cuina.

Aquest servei es diu emplatat.

L'emplatat és posar el menjar en els plats
o en **safates isotèrmiques**,
per a portar-les al menjador o a les habitacions.

L'emplatat el fan les persones
que treballen en la cuina.

Quan els centres són molt grans
tenen una cinta d'emplatat.

És una cinta que serveix per a emplenar les safates.

Aquesta cinta es mou sola cap avant i cap endarrere.

En la cinta es posen les safates.

Quan passa la safata,

les persones professionals posen el menjar en la safata,

tanquen la safata i la col·loquen en els carros.

Safates isotèrmiques:
permeten posar
aliments gelats
o calents i
mantenen la
seua
temperatura.

2. Servici de menjar al menjador.
  - Aquest tipus de servei es diu De la font al plat.
  - El menjar s'emporta en carros des de la cuina al menjador.
  - Les persones que serveixen el menjar utilitzen fonts per a servir el menjar en els plats.
  - També poden repartir safates o safates isotèrmiques que tenen tots els plats de cada usuari: el primer plat, el segon plat i les postres en la mateixa safata.

3. Servici de menjar a l'habitació de la residència.
  - Quan una persona de la residència no es pot alçar del llit, li serviran el menjar a la seua habitació. S'emportarà el menjar en una safata isotèrmica perquè es conserve en la temperatura adequada.
  - Les safates isotèrmiques són safates especials. Serveixen per a portar els aliments calents i freds. En la safata hi ha diversos buits i en cada buit es col·loca un plat. Tenen un buit per al primer plat, un buit per al segon plat, un buit per a les postres i un altre buit per al pa.

- Cada safata porta un paper que és una fitxa.
En la fitxa porta escrit el tipus de dieta,
el nom de la persona i el número de l'habitació
a la qual cal portar la safata.
- És molt important parar atenció a aquesta informació
perquè no hi haja errors en el repartiment de safates.
Si es reparteixen malament, pot ser dolent
per a la salut de les persones.

Imatge d'una safata isotèrmica.

4. Tasques després de menjar

-Al menjador.

Les i els professionals han d'arreglar i netejar el menjador quan acabe el servici de menjars.

Les coses les ha de fer en aquest ordre:

- Buidar el menjar que queda als plats
i tirar-lo al fem.
- Portar els plats, els gots i els coberts per a rentar.
- Portar el fem al contenidor de fem.
- Arreglar les tovalloles de taula i els torcaboques.

El menjador ha de quedar net i ordenat després de cada menjar.

-A les habitacions

- Les safates s'han d'arreglar quan acaben de menjar. S'han d'arreglar sense que passe molt temps des que han acabat de menjar.

- Les safates es col·loquen en el carro de repartiment i s'emporten a la cuina.

- En la cuina s'eliminen les restes de menjar i es tiren a la bossa de fem que està en el contenidor corresponent.

Per a eliminar el menjar s'utilitzen guants.

Els poals i contenidors de fem es retiraran com més prompte millor perquè no hi haja **plagues** ni contaminació.

Plagues: és quan apareixen animalets i bacteris perquè s'acumula el fem.

Microorganismes: són els virus o els bacteris que poden causar malalties. També s'anomenen gèrmens.

ATENCIÓ

En els contenidors de fem hi ha molts **microorganismes**.

Per això els contenidors s'han de retirar de manera habitual.

Els contenidors s'han de netejar i desinfectar

abans de retornar-los a la zona de la cuina.

VOCABULARI DEL TEMA 8

Aparador:

És un moble.

Serveix per a guardar els plats,
els coberts, els gots,
els tovallons i les estovalles.

Autoservei:

És una manera de servir el menjar
que s'utilitza en alguns restaurants o cafeteries.

El menjar la pots agafar tu mateix,
no hi ha persones que te la servisquen.

Safata isotèrmica:

Són unes safates especials.

Serveixen per a portar els aliments calents i freds.

En la safata hi ha diversos buits i en cada buit
es col·loca un plat.

Tenen un buit per al primer plat,
un buit per al segon plat,
un buit per a les postres
i un altre buit per al pa.

Carro de menjador:

És una taula amb rodes que serveix per a portar
el menjar des de la cuina al menjador.

Quan mantenen la temperatura dels plats
es diuen carros calents.

VOCABULARI DEL TEMA 8

Càtering:

És quan una empresa cuina el menjar i la porta a la residència.

Després el personal de la residència serveix el menjar en el menjador o a les habitacions.

Cinta d'emplatat:

És una cinta que serveix per a emplenar les safates. Aquesta cinta es mou sola cap avant i cap endarrere.

En la cinta es posen les safates.

Quan passa la safata, les persones professionals posen el menjar en la safata, tanquen la safata i la col·loquen en els carros.

Menjador:

És el lloc on mengen les persones.

El menjador ha de ser un lloc net, il·luminat i agradable.

Cobertor de taula:

És unes estovalles més xicotetes, quasi sempre de color blanc o de color clar.

El cobertor de taula el posem damunt de les estovalles perquè les estovalles no es taque.

Dieta:

És el tipus de menjar que pot prendre una persona i les quantitats.

Hi ha molts tipus de dieta.

VOCABULARI DEL TEMA 8

Desembarassar:

Això significa llevar de la taula tot el que han utilitzat les persones que han menjat en la taula.

Llevar els coberts, els plats, els gots i tota la resta.

Emplatat:

Això significa posar el menjar en els plats o en safates isotèrmiques.

Llenceria:

Són les estovalles, els tovallons i altres materials per a cobrir la taula.

Tovallola de taula:

És una tela o un plàstic que es posa sobre la taula.

Moletó:

El moletó és unes estovalles que, d'una banda és de plàstic i per l'altre costat és de tela.

El moletó protegeix la taula i es posa davall de les estovalles.

Torcaboques:

És un tros de tela o de paper que les persones utilitzem per a netejar-nos els llavis i les mans quan mengem.

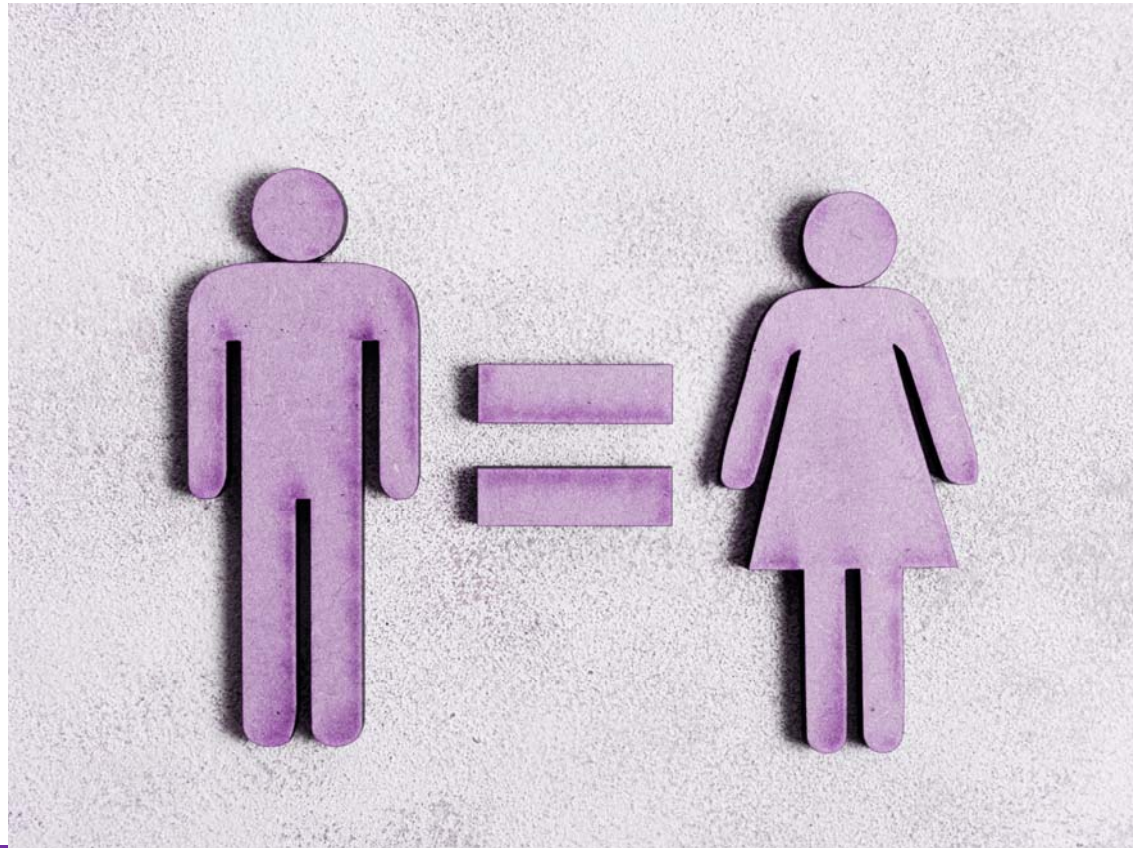
EL QUE HAS DE SABER DEL TEMA 8:

- L'alimentació és molt important per a totes les persones.
L'alimentació cal cuidar-la molt en els llocs on hi ha persones majors o malaltes.
Per exemple, als hospitals, centres de dia i residències.
- En alguns centres públics el menjar és centralitzat.
Això significa que els i les professionals cuinen cada dia i els menjars es preparen i serveixen en el centre.
- En altres centres públics una empresa els porta el menjar.
El menjar la guarden i la serveixen més tard.
- El menjador és el lloc on mengen les persones.
El menjador ha de ser un lloc net, il·luminat i agradable.
- El desdijuni, el menjar i el sopar són moments importants del dia per a totes les persones.

EL QUE HAS DE SABER DEL TEMA 8:

- Les persones que treballen en el menjador són els encarregats que el menjador estiga bé. Per exemple, preparen el menjador, paren taula i la lleven, serveixen el menjar i netegen el menjador.
- El menjar se serveix en la cuina, en el menjador o a l'habitació. La zona on se serveix el menjar depén de si és una residència, un hospital o un centre de dia. També depén de les necessitats de les persones.

9. Igualtat

GENERALITAT
VALENCIANA

Conselleria de Justícia,
Interior y Administración Pública

Temari Personal Residències 2023

Igualtat

Índex

1. La igualtat de totes les persones
2. La igualtat entre homes i dones
3. La igualtat en les Administracions

1. La igualtat de totes les persones

Totes les persones han de ser tractades per igual.

Sense discriminar a ningú.

Discriminar és tractar a una persona de pitjor manera que a la resta.

Això és un tipus d'agressió perquè fa sentir-se malament a la persona o persones que es discrimina.

La igualtat és una llei fonamental per a la democràcia de tots els països.

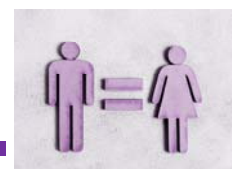
Cada persona té un aspecte diferent, i per això hi ha persones:

- Altes i baixes
- Primes i grosses
- Rosses, pèl-roges, morenes i castanyes.
- De pell morena o clara.
- Amb ulls negres, marrons, blaus o verds.
- Homes o dones.

Però totes les persones som iguals davant la llei.

En l'article 14 de la Constitució diu:

Els espanyols són iguals davant la llei sense que pugui haver-hi discriminació per raó de naixement, raça, sexe, religió, opinió o raó personal o social.

Naixement.

Una persona pot tenir un pare i una mare casats.

O que els seus pares no estiguen casats.

O només té un pare o una mare.

O té 2 pares o 2 mares.

En tots els casos, són iguals davant la llei.

Raça.

Només existeix una raça humana

encara que cada persona haja nascut en un país.

Cada persona té uns trets.

Per exemple, color de pell,

nas gran o xicotet,

Ulls allargats com els xinesos o més redons.

Cabells arrissats o llisos.

En tots els casos, totes les persones

són iguals davant la llei.

Sexe.

Pot haver-hi persones amb sexe masculí o femení.

Homes o dones.

Hi ha dones que se senten homes

i homes que se senten dones.

Algunes d'aquestes persones s'operen
per a canviar de sexe.

Però cal tractar-les com se senten.

Les persones tenen diferents gustos sexuals.
Tenen sexe amb altres persones de manera diferent.
Poden preferir als homes o a les dones
o als 2 o no voler sexe amb ningú.

En tots els casos, totes les persones són iguals
davant la llei i mereixen respecte.

Religió.

Hi ha moltes religions en el món.
Totes les religions creuen en un déu.
Tenen regles de com portar-se
com a persones o en grup.
Utilitzen ritus com per exemple resar.

Per exemple, el budisme o hinduisme
són religions que creen en molts déus.
Hi ha altres religions que creuen
en forces espirituals de la naturalesa.

Però totes les persones tenen dret
a creure en la religió que vulguen
sense que les discriminen per això.

Opinió.

Tu pots estar en desacord
amb el que pensen altres persones.
Hi ha persones que els agrada el futbol i a unes altres no.
O hi ha persones que els agrada la música rock
i a unes altres els agrada la música clàssica.

Hi ha opinions polítiques diferents.
Però totes les persones tenen dret
a pensar diferent.
Les idees que ataquen a la igualtat
i el respecte són idees d'odi.
Aquestes idees són delictes i estan prohibides
per atacar a altres persones.

Condicions socials.

Les persones naixem
i creixem en llocs diferents.
Per exemple, en el camp o a la ciutat.
En un poble gran o un poble xicotet.
En una casa gran o xicoteta.
Les famílies poden tenir més o menys diners.
I això pot afectar la nostra vida
i al lloc on vivim.

Però les **Administracions** públiques
han de tractar a totes les persones per igual.
És igual on visquen o els diners que tinguen.

Les **Administracions** han d'aconseguir
que totes les persones puguin estudiar
i treballar en el que vulguen.
Per exemple, l'Administració dona ajudes
que es diuen beques, perquè totes les famílies
puguin estudiar, encara que no tinguen diners.

Administració és el conjunt d'òrgans administratius que fan uns treballs per a satisfer les necessitats dels ciutadans, organitzacions i institucions. Per exemple, quan ens posem malalts acudim a l'administració sanitària; és a dir, a un hospital.

2. La igualtat entre homes i dones

Les dones i els homes som diferents en moltes coses biològiques. Per exemple, som diferents en el pèl del cos o en el pes i l'altura. Les diferències biològiques no són un motiu per a tractar de forma diferent als homes i a les dones.

Al llarg de la història s'ha intentat explicar que tractar de forma diferent als homes i a les dones era per les diferències biològiques que tenen. Tractar de forma diferent als homes i a les dones no és per les diferències biològiques, és per l'educació que rebem. També és perquè totes les persones pensem que per ser un home o una dona hem de fer coses diferents.

El sexe.

Explica les diferències biològiques entre les dones i els homes. Les diferències biològiques del sexe són iguals en totes les cultures i en tots els països. No s'aprenen, es naix amb elles.

El gènere.

Explica com han de comportar-se els homes i les dones per ser home o dona.

El gènere l'han creat totes les persones.

Tot el que fan les persones es pot canviar i transformar.

Rols i estereotips de gènere.

Rols de gènere:

Diuen com han de comportar-se els homes i les dones.

Els comportaments que els donen als homes i a les dones no són els mateixos.

Es transmeten en cada cultura.

Estereotips de gènere:

Aquests **estereotips** ens fan pensar que els homes i les dones es comporten i actuen de manera diferent.

Estereotip és la imatge o idea que té un grup o una societat sobre algú o sobre alguna cosa.

Exemples d'estereotips de gènere de la dona:

- Dèbil
- Sensible
- **Submisa**
- **Servicial**
- Comprensiva
- Protectora

Submisa és obedient.

Servicial és fer el que una altra persona desitja. Servir altres persones.

Exemples d'estereotips de gènere de l'home:

- Fort
- Dominant
- **Autoritari**
- Competitiu
- Agressiu

Autoritari és que imposa a altres persones els seus desitjos, despeses o necessitats.

La violència de gènere és la violència que reben les dones.

Pateixen violència de gènere sols perquè són dones.

A les dones les protegeixen les lleis de totes les violències.

La violència de gènere és la forma més gran de discriminació que pateixen les dones.

La violència de gènere és la desigualtat més gran que hi ha entre dones i homes.

Encara hi ha violència de gènere a tot el món, també en la nostra societat.

La violència es pot donar de manera física, econòmica, psicològica o sexual.

També hi ha amenaces, intimidacions, **coaccions** o privació de la llibertat.

Coacció és obligar una persona a dir o a fer alguna cosa utilitzant la força o la violència.

El resultat de la violència és mal físic,
econòmic, psicològic, sexual
o un altre mal que està relacionat amb l'entorn social.

Les formes de violència de gènere
més importants són 4:

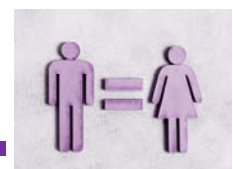
- **Violència física:**
És la violència que es fa contra el cos de la dona.
Pot produir lesió física o mal físic.
- **Violència psicològica:**
Són les amenaces, coaccions,
humiliacions, **vexacions**,
control, submissió, assetjament o insults.

La violència psicològica produeix patiment,
aïllament, **desvalorització**,
i limita la seua llibertat.

- **Violència econòmica:**
És llevar a la dona i a les seues filles o els seus fills
els recursos o els diners perquè puguin estar bé
tant de manera física com psicològica.
Lleven els recursos a la dona per a fer-li mal.
Amb la violència econòmica
els recursos no es lleven de manera legal.

Vexacions són
maltractaments,
molèsties i perseguir a
algú per a perjudicar-lo.

Desvalorització és
llevar-li el valor o prestigi
a algú.

- Violència sexual:

En la violència sexual s'obliga la dona a tindre relacions sexuals.

La violència sexual són tots els actes sexuals que es fan quan una dona no vol tindre relacions sexuals.

També hi ha violència, intimidació, **manipulació emocional**, exhibició i observació.

Manipulació

emocional: quan et convencen per a fer alguna cosa que no vols fer o sentir alguna cosa que no sents i tindre't controlat o controlada.

3. La igualtat en les Administracions

La Constitució diu que totes les persones tenen dret a treballar.

Les persones que treballen en l'**Administració** són iguals entre si.

Les lleis marquen les condicions dels diferents treballs.

Per exemple, per a treballar de metge

Cal tenir el títol de llicenciat en medicina.

Administració és el conjunt d'òrgans administratius que fan uns treballs per a satisfer les necessitats dels ciutadans, organitzacions i institucions. Per exemple, quan ens posem malalts acudim a l'administració sanitària; és a dir, a un hospital.

No totes les persones treballen en l'Administració perquè no hi ha treball per a totes les persones.

Cal triar entre moltes persones.

Per això, fan exàmens d'oposicions.

Aquests exàmens són proves per a triar a les persones més preparades per al treball.

Açò no és discriminació perquè totes les persones poden estudiar, preparar-se l'examen i presentar-se a les proves amb igualtat.